

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

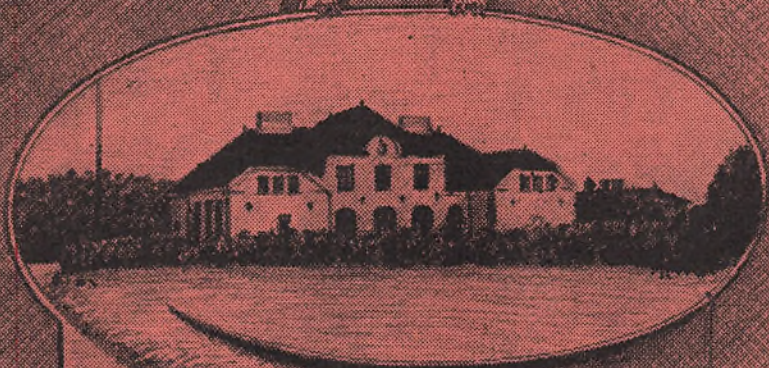
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NISSUMSKE

OOBØGER

NISSUMSKE ÅRBØGER

UDGIVET AF

NØRRE NISSUM SEMINARIUMS
ELEVFORENING

UNDER REDAKTION AF
ALEX. KOCH (28)

1953

M. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
STRUER 1954

INDHOLD

JANUS ANDREASSEN Af <i>J. Søndergaard Jacobsen</i> (06)	3
MARIANE MADSEN FYLDER 70 ÅR Af <i>Alex. Koch</i>	9
5. MAJ LEGAT Af <i>Alex. Koch</i>	11
ET TIDSILLEDE Af <i>E. Maarbjerg</i> (01)	15
ÅRET, DER SVANDT Af forstander <i>P. C. Gjelstrup</i>	24
25 ÅRS STÆVNE Af <i>M. P. Sørensen</i> (28)	33
DIMITTENDERNE 1953 Ved <i>Alex. Koch</i>	35
AF ÅRETS DAGBOG Ved <i>J. Søndergaard Jacobsen</i>	38

JANUS ANDREASSEN

Født 19. novb. 1871 — død 1. okt. 1953.

Af J. SØNDERGAARD JACOBSEN

Det var ikke noget almindeligt livsløb, der afsluttedes, da fhv. forstander og sognepræst J. Andreassen den 1. oktober 1953 lukkede sine øjne på den gamle herregård Hesselmed ved Oksbøl.

Første gang, hans navn fór over landet og blev almindeligt samtaleemne i de kredse, der interesserede sig for den skolevirksomhed, som sognepræsten i Nr. Nissum havde sat i gang der, var i påskeugen 1901, da aviserne bragte bud om, at pastor Ad. L. Hansen havde solgt både højskolen og seminariet til lærer Janus Andreassen for 70000 kr. Meddelelsen vakte stor forbavselse og blev drøftet ivrigt, navnlig i de hjem, hvor man havde tanker om at sende unge til skolen. Man spurgte interesseret, hvem den mand var, der nu skulle være forstander. Til at begynde med vidste ingen besked; men endelig blev det oplyst, at han i sin tid havde taget eksamen på seminariet, og »så har han væt hen' å lær' nøj mier«, som jeg husker, det blev udtrykt. I mit hjem trøstede man sig med, at der var endnu nogen tid, til jeg skulle af sted, så den nye mand kunne forinden få lejlighed til at vise, hvad han duede til.

J. Andreassen, der nu skulde løfte arven efter skolernes grundlægger, var født 19. novb. 1871 i Mygdal sogn ved Hjørring. Faderen, Johan Kristian Andreassen, købte nogle år senere Portgård i det nærliggende Asdal sogn, anneks til Horne, hvor pastor Jeansson under sin præstevirksomhed der havde været redskab til en stærk åndelig vækkelse, der senere fortsatte, da pastor Axel Busch blev præst i disse sogne omtrent ved samme tid, som familien Andreassen flyttede til Asdal og ikke længe efter kom med i menighedslivet. Også i den skole, hvortil børnene fra Portgård søgte, virkede der en lærer, A. P. Fischer, som var helt med i sognets åndelige liv, hvilket også havde stor betydning for Johan Andreassens børn. Efter konfirmationen blev Andreassen endnu nogle år ved landbruget, men kom så på Horne højskole som elev. Da hans medfødte gode evner her ret kom til udfol-

delse, bestemte han sig for at søge læreruddannelse, og efter soldater-tjeneste i Ålborg blev han 1895 optaget i 1. kl. på N. Nissum sem. og tog eksamen 1898.

Selv om A. var godt begavet, var seminarietiden ikke nogen hvile-tid for ham. Han arbejdede hårdt. Jeg husker, han fortalte, at han ofte, når han arbejdede med et emne, som *skulle* gennemarbejdes inden sengetid, sad med fødderne i koldt vand for dermed at tvinge hjernen til at yde mere, end den normalt formåede. — Han fik dog i seminarietiden tid til at forlove sig med Maren Hyldgård, den ældste af de to døtre i Sdr. Byskov. A. var bl. a. meget dygtig til gymnastik, og det fortælles, at han ved eksamen i dette fag vakte stor beundring blandt tilskuerne. Blandt disse var også hans forlovede, som imidlertid modtog den hyldest, som også blev hende tildelt, på sin egen stilfærdige, ja næsten blufærdige måde.

Efter sin eksamen var A. lærer på Rønde højskole og ved en privat-skole i Randers, før han 1900 tog på årskursus i København. I sommerferien, før han rejste på kursus, var han på besøg i Sdr. Byskov, og da var det — som han fortæller i bogen »En Banebryder« —, at den første tanke om overtagelse af skolerne kom frem. Det var lærer Kirkegaard, der under et besøg i Byskov sagde til ham, at han skulle prøve på at købe højskolen. Denne havde de senere år haft mindre tilgang end tidligere, så det kunne synes, som det oversteg pastor Hansens kræfter at drive begge skolerne. Andreassen optog det ikke som alvor, men sagde næste dag, da han besøgte pastor Hansen, ligeledes spøgende: Vil De sælge højskolen, pastor Hansen? — Denne svarede med sin bekendte skingrende latter, og så blev der ikke talt mere om den ting; men få dage efter fik Andreassen brev fra pastor Hansen og senere personligt besøg. Nu ville han sælge, ikke blot højskolen, men også seminariet, hvad A. aldrig havde tænkt sig. Resultatet af mange forhandlinger og lange drøftelser blev altså, at A. blev ejer af hele komplekset, 3—4 tdr. land og de 9 bygninger med ialt 32 skorstene, og med ret til at føre virksomheden videre.

1. september 1901 overtog Andreassen så skolerne. Allerede samme år blev der foretaget en tilbygning til Borgen, så den kunne tjene som forstanderbolig, og 25. oktober blev der fejret dobbelt-bryllup i Sdr. Byskov, hvor forstander Andreassen blev gift med sin Maren, og den fire år yngre søster Christiane blev gift med landbrugs-kandidat S. Rasmussen, der gennem en årrække havde været lærer på højskolen og nu overtog Sdr. Byskov.

Hvad der i den følgende tid berettedes fra skolerne, viste, at de lededes i den samme ånd som tidligere, og der var kun godt at sige om den nye forstanders virksomhed, så i mit hjem fandt man ingen anledning til at ændre planen om at sende mig til Nissum; men da det endelig var fastlagt, at jeg skulle begynde forberedelsen 1902,

viste der sig den vanskelighed, at man ikke kunne undvære mig straks ved skoleårets begyndelse på grund af dette års sene høst. Jeg måtte så på en rejse til Nissum for at forhandle med forstanderen om mulighed for en udsættelse. Jeg har senere undret mig over, at man ikke kunne finde ud af, at et brev med et 8 øres frimærke kunne have udrettet det samme. Inden jeg om morgenen tog med toget, var jeg dog for en sikkerheds skyld inde på telefoncentralen for at høre, om seminariet havde telefon, da der jo var den risiko ved rejsen, at forstanderen kunne være udrejst i ferietiden. Damen kunne dog kun finde een telefon i Nr. Nissum, nemlig brugsforeningen, og den havde jeg jo ingen brug for. Dog, heldet stod mig bi. Da jeg efter en flere timers vandring fra Struer bankede på døren til forstanderens kontor, lød der med malmfuld røst: Kom ind! — Selve sagen var snart ordnet, og kort efter kom fruene og bød på middagsmad. Vi fik æbleskiver, hvad der var min livret, så jeg fik straks et gunstigt indtryk både af forstanderparret og af kosten. Ved bordet fik forstanderen den tanke, at han måske kunne få realiseret en plan om at få hentet et læs kalksten fra Hjerm til en stenhøj i haven, så hvis jeg ville vente til næste morgen, kunne jeg være vejviser for kusken. Endskønt jeg nok helst snarest muligt ville have forladt det fine selskab, gik jeg dog ind på planen og tilbragte så eftermiddagen i forstanderens kontor, hvor jeg blev sat til at læse Grundtvigs »Påskeliljen«, som jeg altid siden har sat i forbindelse med denne eftermiddag. Da jeg var færdig med den, fik jeg forelagt »Adam Homo«. Den blev jeg dog først færdig med 3—4 år senere. Næste morgen kørte jeg så med landbrugskandidat H. K. Andersen, som jeg senere fik til lærer i zoologi, til Hjerm, hvor han fik stenene i kalkværket. Da jeg senere kom som elev, var de anbragt på en høj i forstanderens have ud mod vejen, og de kunne gennem min seminarietid med deres lysende hvide pragt minde mig om hjemegnen.

J. Andreassen viste sig som forstander som en overordentlig virksom og initiativrig mand. Når det siges om pastor Hansen, at han altid gik med planer om udvidelser og nye arbejdsfelter, kan det samme med fuld ret siges om Andreassen. I sommeren 1902 blev Vestenly bygget for at skaffe plads til den store tilgang af præparander, og først på året 1903 købte A. ca. 45 tdr. land af præstegårdens jord for derpå at bygge en avlsgård. Da præparandklassen en aften var gæster i forstanderparrets hjem, bad han os give et forslag til et navn på gården. Der kom mange — mere eller mindre smukke og udspekulerede, — men det navn, som den fik, var ikke blandt forslagene. Resultatet af forstanderens overvejelser blev, at han gav den navn efter den gård i Asdal, hvor han var opvokset. I Løbet af sommeren voksede så gården op på pløjemarken, hvor den nu er omgivet af høje træer.

Plantningen havde Andreassens store interesse. Da han overtog skolerne, var der vist kun de få træer foran Athen foruden den såkaldte Mamre Lund, hvor nu Den røde bygning ligger. Den gamle have ved præstegården havde hidtil været benyttet som elevhave, således fordelt, at højskolepigerne havde adgang fra 13 til 16 og seminaristerne i den øvrige tid. Nu blev der plantet i stor stil; og når seminariebyen nu — navnlig set fra gangen ved Botanisk Have — minder om en ødansk idyl, skyldes det især det plantearbejde, der blev udført i Andreassens tid. I foråret 1903 blev der også anlagt et gasværk, så der blev gaslys på gangene og i klasseværelserne. Bygningen ligger endnu i lærer Hansens have, hvor den anvendes som redskabshus.

Højskolen, der i de sidste år af pastor Hansens forstanderperiode var gået stærkt tilbage, fik igen fremgang. I foråret 1903 blev det meddelt Borgen's pensionærer, at de måtte søge sig andre kødgryder, da der var tilmeldt så mange sommer elever til højskolen, at der ikke kunne rummes flere i Borgen's spisestue. Det var vist også særlig på højskolen, Andreassen havde sine timer. På seminariet havde han ikke mange. Vi havde ham til matematik i F-klassen, og i ældste klasse havde han praktiktimerne i religion; men administrationen af de to skoler og avlsgården kunne jo også tage en betydelig del af en mands arbejdskraft.

Ved sin djærve og sikre optræden over for eleverne viste han sig som en typisk vendelbo; men som den helhjertede kristen, han var, kunne han også vise et ydmygt sind. Engang var en af de ældre elever kaldt over på kontoret, da han efter forstanderens mening havde vist respektstridig optræden. De talte en del frem og tilbage om sagen; så sagde forstanderen: Skal vi ikke sammen bøje vore knæ? — Derefter var sagen forliget, og de to var gode venner, så længe Andreassen levede.

I 1905 skete der det, der blev bestemmende for Andreassens fremtidige forhold til skolerne her. Der havde hidtil været mange elever på seminariet fra Sjælland og de sydlige øer; men da der så blev oprettet et seminarium i Haslev, var det klart, at mange elever fra øerne ville søge dertil. A. blev da ængstelig for, om Jylland kunne give elever nok til, at virksomheden her kunne svare sig. Resultatet blev da efter lange forhandlinger, at der i foråret 1906 dannedes et aktieselskab til overtagelse af skolerne. Man regnede dog med, at A. skulle fortsætte som forstander. Det vakte derfor stor overraskelse blandt eleverne, da det en juni dag blev fortalt, at A. ville fratænde til sommerferien. Hvad der kunne være årsagen, fik vi ikke noget at vide om. Den 27. juli afsluttede Andreassen sin virksomhed som seminarieforsender ved dimittendfesten i Borgen's spisestue, og dagen efter var jeg ovre i kontoret hos ham for at takke ham for seminarieårene og for at sige farvel.

Seminariet set fra Byskov bakke, da Andreassen afstod skolerne

Næste år blev Andreassen forstander for den nybyggede højskole i Faarevejle. Dette varede dog kun i 3 år, hvorefter han tilbragte nogle år som rejsende foredragsholder med bopæl forskellige steder; men da så præstemangelen efter første verdenskrig gav anledning til loven om ansættelse af ikke-teologer, blev Andreassen ansat som sognepræst i Ho og Oksby ved Blaavandshuk og fik her en god og påskønnet præstegerning gennem 19 år, til han faldt for aldersgrænsen. Han var en dygtig taler, og han havde hele sit liv søgt at dygtiggøre sig, så han havde noget at dele ud af.

Efter sin afsked i 1941 købte Andreassen hovedbygningen med en rest jord fra udstykningen af den gamle herregård Hesselmed, og her døde hans hustru 26. juni 1942.

Selv om Andreassen var blevet emeritus, var han dog ingenlunde ledig. Det ville ikke ligne ham. Arbejdet med jorden interesserede ham, og desuden havde han gennem mange år været en flittig skribent, og det fortsatte han også med på Hesselmed. Sammen med lærer A. A. Andersen, Asaa, udgav han i 1925 »En Vaartid«, en historisk redegørelse for det åndelige livs gennembrud i Vendsyssel og Hanherred i slutningen af forrige århundrede. Desuden en skildring af Horne højskoles første forstander, N. M. Tophøj. Sine kirker dernede ved Skallingen har han også beskæftiget sig indgående med, hvilket har givet sig udtryk i skrifter om »Ho Kirke gennem 500 Aar« og »Danmarks sidste straatækte Kirke«. Den sidste —

Oksby gamle kirke — har A. dog ikke selv prædikeret i, da den blev nedrevet og erstattet af en ny kirke, som opførtes 1891 nærmere Blaavand. Endvidere en digtsamling »Fra Eventyrets Land«, og sidst en stor og grundig biografi, »En Banebryder«, som giver et indgående kendskab til den mand, der gjorde Nr. Nissum landskendt, pastor Ad. L. Hansen. Endvidere kan det nævnes, at man gennem årene jævnlig har set bladartikler fra hans hånd; så sent som i sommer skrev han i Indre Missions Tidende en smuk nekrolog over en lærer fra sit gamle pastorat.

Forstander Andreassen glemte aldrig sine elever fra seminarie-tiden trods de mange, han i årenes løb kom i forbindelse med. Aldrig har jeg truffet ham, uden han har kendt mig, selv om det var med mange års mellemrum. Engang, mens jeg var på årskursus, var jeg tilkaldt til en drøftelse på missionshotellet i Løngangsstræde. Da vi kom ind i værelset, sad der en mand med ryggen til ved et bord og skrev. Jeg havde ikke lagt mærke til, at det var Andreassen; men lidt efter så jeg ham lægge pennen, og han kom hen for at hilse på mig; han havde kendt min stemme. Han fulgte også med i, hvor de forskellige fik deres virkeplads. Ikke så længe efter, at jeg havde fået embede på Sjælland, kom han der til byen for at holde foredrag. Han søgte straks til skolen, da han vidste, jeg boede der, og vi havde så den glæde at have ham som gæst til næste dag. En augustdag 52 mødte jeg ham sidste gang; det var på Kongensgade i Esbjerg; han var da inde for at aflevere korrektoren til »En Banebryder«, og han udtalte sin glæde over, at han nu var nået til ende med det værk, han havde arbejdet med i mange år.

Her i Nr. Nissum var han sidste gang på 2 måneders dagen før sin død — til et sølvbryllup i sin hustrus fødehjem, Sdr. Byskov. Han talte da med stor frimodighed og ligefremhed om den sygdom, han formodede at bære på, og de, der talte med ham, fik det sikre indtryk, at døden var ham ingen rædsel. Han havde den forvisning, at den Gud, der havde været hans tilflugt gennem et langt liv, også ville føre ham over dødens mørke vande.

Under meget stor deltagelse fra nær og fjern stedtes J. Andreassen den 6. oktober til hvile ved sin hustrus side på Ho kirkegård.

MARIANE MADSEN

fylder 70 år

Mariane Madsen er en af stedets kendte skikkelser. Mangfoldige af årbogens læsere vil sikkert nikke bekræftende ved disse ord, for der er mange, der gennem en længere årrække med aldrig svigtende interesse daglig har gæstet Mariane, nogle måske endda med større interesse for det bord, der dækkedes i hendes hus i Korinth med god og rigelig mad, end for den åndelige kost, der andetsteds blev budt på gennem dagens timer. Mariane Madsen fyldte 70 år den 10. januar 1953, og så vil jo ingen undres over, at hun har sluppet de store pensionatsgryder. Alderen og andet gjorde, at kræfterne ikke længere slog til til en pensionatsværtindes travle færd. Nu sidder Mariane i sit nye smukke hus i Korinth. Vi er mange, der glæder os over, at det lykkedes for hende at få sig slået til ro i Nr. Nissum.

Mariane Madsen voksede op i Vestergård i Rom, umiddelbart sydvest for Lemvig, midt mellem fem drenge samt en yngre søster som datter af gårdejer Jens Madsen. 24 år gammel drog Mariane til Sdr. Byskov og tjente der i 3 år. Så måtte hun atter tage hjem for at føre hus for sin gamle far. Efter dennes død købte hun efter opfordring fra Rasmussen Byskov m. fl. det hus i Korinth (nu ejet af Karen Knudsen), som blev ledig ved forstander Krogsøes flytning til »Borgen«, og startede 29 år gammel sit første pensionat. Efter 5 års forløb afhændede hun dette og overtog stillingen som økonoma på Svendborg sømandsskole. Her var der travlhed med 100 mennesker daglig på kost og tilmed et skolekøkken for skibskokke i hendes varetægt. Da pensionatsværtinde Anna Lund døde nytårsdag 1925, følte Mariane, at tiden var inde til atter at søge til de hjemlige egne og sendte ilbud til dødsboet med tilbud om køb af den virksomhed, der indtil den 1. maj 1951 blev hendes livs virkeplads. Gennem 26 år stod Mariane her over sine gryder og modtog sin kære flok unge, når de med tomme maver sværmede ind ad hendes dør. Ved overtagelsen florerede pensionaterne omkring seminariet. Foruden »Borgen« var der en tid 5 privat drevne, men efterhånden blev Mariane ene på skansen, gennem lange tider med 40 pensionærer. Håret blev gråt, men sindet lige frisk og ungt, glad med de glade og deltagende med

Mariane Madsen i sit hjem på 70 års dagen

dem, der trængte til sådant, en mor med et bredt favnende hjerte for den flok, der gav hendes liv indhold og farve. Sådant var Mariane Madsen, og sådant kender mange hende, også undertegnede, der blev den første nye tilvækst efter hendes overtagelse af Anna Lunds overleverede flok. Hun var i sit es, når bordsangen lød, og den lette, glade pludren trængte ud gennem køkkenets em.

Men sliddet og alderen satte sit mærke. Den 16. oktober 1950 fandt en forbigående Mariane liggende på missionshusbakken efter et styrt med cyklen på vej hjem fra Elmely efter et besøg i Lemvig. Hun havde fået en alvorlig hjernerystelse. Et langvarigt sygehusophold fulgte, men kræfterne ville nu ikke længer slå til i det daglige slid med det store pensionat, og til førstkommande maj afstod Mariane pensionatet. Efter nogen vaklen med hensyn til fremtidigt bosted besluttede hun dog at blive i Nr. Nissum, byggede sig det nye hus og sidder nu her og tænker på alle de lyse minder fra de travle år, imellem hun tager en lille tur på farten til venners dør. Hårdt var det for hende at slippe den daglige omgang med seminaristerne, men efterhånden har hun slået sig til ro med, at det måtte være sådant.

»En god hånd har været over mig undervejs, og jeg har levet under velsignelsens rigdom alle mine år og kan se tilbage over mange lyse stunder.« Sådant er det ikke givet alle at kunne sige på 70 års dagen, men det kan Mariane.
Alex. Koch.

FEMTE MAJ LEGAT

Af ALEX. KOCH

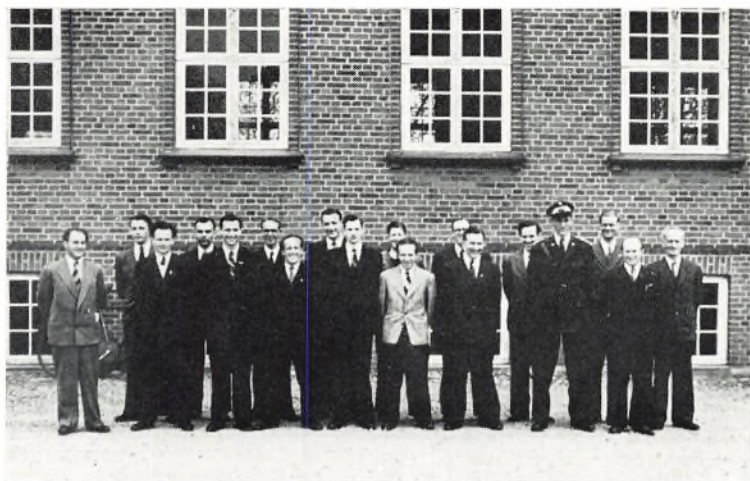
Tiden rinder hastigt. I år er det 8 år siden, vi oplevede den ufor-glemmelige dag, da friheden atter kom til vort land, — da den dan-ske underjordiske hær af frihedskæmpere trådte frem i lyset, og blandt dem også en gruppe fra vor skole, Struer distrikts 5. deling under ledelse af daværende elev, nu gymnasielærer Ejnar Bækgaard, Vest-jysk Gymnasium, Tarm.

Denne lille skare, som gennem fælles oplevelser af ganske særlig art naturligt levedes sammen i et dybt fællesskab, samledes på 5 års dagen for Danmarks befrielse, 5. maj 1950, her på seminariet til et stævne, hvor flokken var mødt talstærkt op.

En appel blev holdt på det sted, hvor den uomgængeligt måtte holdes: ved mindetavlen over Hermann Boye, den plade, der er dette steds minde for eftertiden om, hvad det kunne koste at være »eventyr-lysten patriot«, men også om, at der i Danmarks skæbnetime var unge fra denne skole, der af fri vilje gik til den yderste indsats, fordi de simpelthen *måtte* gøre det. Hvor let kunne der ikke have været en tavle med mange navne i stedet for kun eet.

Beskæmmende foreteelser har der siden været nok af i vort land, men vi er dog et frit folk, selv om der ikke er givet os særlige løfter for fremtiden. Den kan nok ængste på forskellig måde, men vi tror, at der i givet fald atter vil vise sig de samme tegn på offervilje, som spontant brød frem i nødens dage og viste, at dansk kultur og livs-form er et offer værd.

For den nuværende elevskare her er datoer som 9. april, 29. august, 19. september og 5. maj allerede for de flestes vedkommende for-tidstale. Man griber undertiden sig selv i at tænke: det kan ikke være muligt! men det er det dog alligevel. Mange af de unge, der nu har deres gang her for en årrække, var kun 10—12 år gamle ved befriel-sen, så det afsnit hører for dem allerede til slægtens overleveringer og står derfor med overleveringens fjernhed. Derfor skrives disse ord for i ærbødighed at vise hen til vor skoles dyre minder og traditioner i det håb, at der altid her må leve en ånd, der rækker ud over dagen og vejen — også når der kræves ofre.

Deltagerne i 5. maj stævnet

Men tillige sigtes der også til noget ganske specielt. Ved det omtalte stævne for seminariets modstandsgruppe blev den tanke udkastet: at sætte et varigt minde for denne epoke i seminariets historie gennem oprettelsen af et legat for stedets elever. Det skulle bære navnet »Nr. Nissum seminariums 5. maj legat«. Tanken vandt tilslutning fra alle stævnets deltagere og er siden blevet tiltrådt af nogle fraværende gruppemedlemmer.

Ved en forhandling i biblioteket forpligtede de tilstedeværende sig ved deres underskrift til gennem en tiårig periode at yde et årligt bidrag — varierende individuelt — på 10 til 25 kroner til skabelse af en legatkapital, altså 100—250 kr. for hver bidrager. Med andre ord et ganske anseeligt beløb for hver enkelt. Med den foreliggende tegning, der for øvrigt også har navne fra Humlumgruppen, altså fra folk, der ikke har været elever her, vil der igennem de ti år kunne skabes en efter vore forhold respektabel legatkapital, ca. 4000 kr.

Oprindeligt var det tanken, at kun delingens medlemmer kunne yde bidrag, men senere overvejelser fra delingens side førte til, at man gerne så sagen støttet fra andre, der havde sympati for tanken. Man ville herved have mulighed for hurtigere at nå op på et nogenlunde anseeligt legat. Det kan i denne forbindelse oplyses, at en række af seminariets lærere har ydet et eengangsbidrag på godt 400 kr. Der vil dog ikke være noget i vejen for, at et sådant eengangsbidrag eventuelt kan gentages. Det vil tiden vise.

Hermed lægges denne sag altså frem for elevforeningens medlemmer til orientering og velvillig støtte. Undertiden har der ved for-

E. Bækgaard (11h.) forelægger 5. maj legatplanerne for stævnedeltagerne

skellige lejligheder og fra forskellig side, bl. a. ved 60 års festen, været slået til lyd for dannelsen af et legat. Som man ser, er der gennem det her forelagte allerede gjort en god og prisværdig begyndelse, som andre, der har evne og vilje dertil, er velkomne til at slutte op om. Det er vel væsentligst et spørgsmål om vilje, da enhver jo kan bidrage ganske frit. De mange små bidrag har på to måder, ja vel tre, deres store værdi. For det første løber de til en sum; for det andet viser de samtidig, at der i seminariets efterhånden store elevskare gennem de svundne år er mange, som tænker med kærlighed og taknemmelighed på den skole, der blev deres ungdoms land gennem 4—5 år. For det tredje viser de, at der også blandt medlemmerne er mange, for hvem besættelsestidens kampe og ofre for Danmarks og det danske folks beståen rummer dyrebare minder, og som ønsker at være med til at understrege offerviljens betydning for kommende generationer.

Ved mange amerikanske uddannelsesanstalter er det almindeligt, at hvert dimittendhold viser sin taknemmelighed og samhørighed med den gamle skole ved at overrække den en gave ved dimissionsfesten. Måske kunne kommende dimittendhold her finde en lejlighed, ja skabe en tradition til støtte for deres efterfølgere. De forskellige jubilæumsstævner frembyder en anden nærliggende mulighed for gruppevis at støtte tanken, men det udelukker jo på ingen måde den enkelte i at deltage som enkeltperson.

Forskellige forhold har forsinket sagens fremme siden stævnet, men efter et møde den 4. november d. å. på Vestjysk Gymnasium mellem E. Bækgaard, forstander Gjelstrup og undertegnede til drøf-

telse af forskellige praktiske spørgsmål sagen vedrørende er indbetalingerne fra 5. deling sat i gang. Der er endnu ikke udarbejdet fundats m. m., men nedsat en foreløbig bestyrelse bestående af E. Bækgaard (47), Børge Jespersen (45) og forstander Gjelstrup. Hvordan den endelige bestyrelse skal sammensættes samt andre praktiske spørgsmål, står altså endnu uafklaret hen, men såfremt der fra elevforeningens medlemmer ydes et væsentligt bidrag til legatet, må der vel forventes en ordning, hvorved elevforeningen bliver repræsenteret.

Hermed er sagen altså lagt frem for elevforeningens medlemmer. Jeg håber, medlemmerne vil vise sig interesserede i dens fremme, så der gennem legatet kan sættes et minde over et uforglemmeligt afsnit i vor skoles og vort lands historie. 5. maj må aldrig glemmes i Nr. Nissum seminariums historie, så meget mindre som en nissumit skrev den forårsglade melodi til den sang, der bedst har tolket vort folks befrielsesglæde, og som måske har mere tilknytning til en sag, som den her forelagte, end man almindeligvis aner.

Vi mindes stille de tapre døde,
hvis navne lever i Danmarks navn,
og takken søger til dem, der segned,
og dem, der sidder med tunge savn.
Gud trøste dem, der har lidt og stridt,
til det blev forår og Danmark frit,
ja, Danmark frit.

ET TIDSBILLEDE

Af E. MAARBJERG (O1)

Om egne Erfaringer og Oplevelser som 17 aarig Vinterlærer beretter Lærer Maarbjerg i sine Erindringer, hvoraf nedenstaaende er et Udtog. Denne Beretning er samtidig et interessant Tidsbillede af vestjydske Skoleforhold omkring Aarhundredskiftet.

Til Provsteeksamen.

Efter at have søgt baade Vorgod og Dejbjerg Sogneraad om Ansættelse som Vinterlærer fik jeg Tilbud om Ansættelse begge Steder, men betinget hvert Sted af, om jeg kunde bestaa den sædvanlige Provsteeksamen hos Provst Vilstrup i Borris. Denne viste sig at være en mild og elskelig hvidhaaret Herre, der tog venligt imod mig i sit store, hyggelige Studereværelse. Først bad han mig fortælle om Paulus' Missionsrejser. Jeg var ikke særlig glad for den Opgave, for Slutningen af Bibelhistorien var den Del af Bogen, jeg havde læst mindst paa, men jeg kom dog nogenlunde til Rette med Paulus og Provsten om Rejsernes Ruter og Begivenheder. Derefter skulde jeg nævne den anden Bøn i Fadervor og Luthers Forklaring og tilhørende Skriftsteder. Proven sluttede med det, som jeg var ringest til: Sang. Men da det var den lette Melodi til »Du Herre Christ«, jeg skulle synge, gik det nogenlunde. Provsten bad mig undskylde, at han desværre ikke havde Tid til at eksaminere mig yderligere. Resultatet blev, at han ikke turde ansætte mig ved Dejbjerg Skole med de 30—35 Børn i alle Aldre, men nok ved Ahle i Vorgod, der kun havde 10 Børn. For den større Løns Skyld ville jeg hellere have været til Dejbjerg, men jeg var ogsaa glad for Ahle, og Provst Vilstrups Afgørelse var sikkert helt rigtigt.

Saa gik Turen tilbage til Lægehjemmet i Bøvling, hos Læge Busch, hvor jeg tjente sammen med den 28 aarige Karl, Kræ Johansen. Det var Dr. Busch, der havde hjulpet mig paa gled med at blive forberedt til Optagelse paa Nr. Nissum Seminarium, hvad der var min Agt, og som et Led i denne Forberedelse havde Dr. Busch ansporet mig til at søge Plads som Vinterlærer, min unge alder og Umodenhed til trods. Karlekammeret, som jeg delte med Kræ Johansen, havde Vinteren igennem været mit Studereværelse. — Hjemturen gik først med Tog til Vemb, derfra til Fods til Bøvlingbjerg. Det var meget sent, før jeg stagtræt, men let i Sindet skred ind gennem Doktors Hestestald til Karlekammeret og pattede mig ind under den varme Dyne ved Kræ Johansens Side.

Vi var nu kommet hen i August 1897. Jeg skulde begynde som Lærer ved Ahle Skole den 1. November og virke der til 1. April 1898. Den 31. Oktober

var jeg kommet til det sidste Stadium af det Stykke Livsvej, der skulde føre mig til Seminariet.

Rejsen fra Bøvling Lægebolig til Ahle Skole.

Da jeg var i Vorgod for at fremstille mig for Sogneraad og Skolekommission, havde jeg faaet at vide, at Ahle Skole var en lejet Stue i den sydligste af de 3 Ahle-Gaarde, at Gaardens Ejer hed Mourids Andersen, og at Vinterlæreren i Ahle Skole plejede at bo og spise i Gaarden. Først i Oktober havde jeg skrevet til Mourids Andersen og faaet et imødekommende Svar med den Oplysning, at jeg kunde faa Kost og Logi hos ham for 65 Kroner ialt for Tiden 1. November—1. April. Jeg svarede tilbage, at det var jeg godt tilfreds med. Lønnen var 140 Kr. for Vinteren. Jeg syntes, det var storartet, at jeg altsaa kunde faa 75 Kr. til mig selv for 5 Maaneders Arbejde. Sammenlignet med de 50 Kr. aarlig hos Doktorens var det et vældigt Fremskridt.

Det var lidt strengt at sige Farvel til Doktoren, der havde været mig en saa god, faderlig og hjælpsom Ven, den elskelige Frue, hendes rare Søster og Læreren og de 10 livlige Børn, som alle var mine gode Venner og interesseret havde fulgt med i Begivenhedernes Gang, og til min Sluf Kræ Johansen og de tre rare Tjenestepiger Aja, Tine og Mariane. Gennem 2½ Aar var jeg blevet knyttet til dem alle, og hvordan det vilde gaa i Vorgod var jo ikke godt at vide.

Den 31. Oktober om Morgenen agede jeg af Sted paa Agefjælen ved Siden af Vognmand Thor Kloster, der skulde til Vemb efter Købmandsvarer og havde lovet at tage mig og min lille rødmalede Trækiste med paa Vognen. Pigerne vinkede til mig fra Køkkenvinduet og Børnene og Læreren fra Skolevinduet paa første Sal.

Da jeg traadte ud paa Perronen ved Vemb Station, stod min kære Far der ved Siden af en Trækiste, som var større og bedre end min. Hvor gjorde det godt at se hans ranke Skikkelse og varme Smil, høre hans klare Stemme og faa hans gode Haandtryk. Han var rejst fra mit Barndomshjem i Sahl ved Vinderup for at møde mig i Vemb. Han medbragte sin gode Soldaterkiste, som jeg nu skulde have i Stedet for min lille rødmalede, et pænt Sæt brunt Tøj, som min elskede, omsorgsfulde Mor havde været saa heldig at købe billigt efter en afdød ung Mand paa min Alder og Størrelse, og to hvide Lærredsflipper med tilhørende Kravebryst og sort Slips. Jo, jo, naar man var Lærer, skulde man være standsmæssigt klædt. Hidtil havde jeg kun haft sort Lastingskrave med eller uden hvid Gummistrimmel. Men jeg vidste, at det ikke havde været let for min lille Mor at skaffe Penge til saa megen Stads. Et Husmandshjem paa 13—14 Tdr. Land indbragte i de Tider ikke meget. Nu blev mit Tøj og mine Bøger pakket fra den rødmalede over i den større Kiste. Snart efter gik min Fars Tog. »Gud ledsage dig, min Dreng!« var hans Afskedsord til mig, da han med Taarer i Øjnene trykkede min Haand til Farvel. Saa gled hans Tog. Vi vinkede til hinanden, saa længe vi øjnede et Glimt af hinanden. Lidt senere gik mit Tog ad Ringkøbing til. Kisten sendtes med Toget via Skjern til Herning, da Holstebro-Herning-Banen endnu ikke var anlagt. Jeg stod af Toget i Ringkøbing for at gaa de godt 30 km til Ahle. Violinkassen og mine Træsko var der ikke blevet Plads til i Kisten, saa da jeg vandrede ud ad den lange lige Landevej, der gaar fra Ringkøbing til Herning, havde jeg Spilleværket i den ene Haand og Træskoene i et Baand i den anden. Da jeg efter ca. 5 Timers Vandrings naaede Videbæk, skumrede det ad Aften, og Folk begyndte at tænde Lys. Jeg var sulten og gik ind til Videbæk Bager for at købe to Øres Boller. Jeg spurgte Bageren om Vej til Ahle Skole og fik at vide, at jeg skulde fortsætte ad Landevejen endnu en halv Mil. Saa vilde jeg komme til en Gaard med Have ud til Vejen. Der skulde jeg dreje til venstre ad en Sognevej, der førte til Ahle.

Det blev mørkere og mørkere, men endelig naaede jeg da Gaarden med Haven ud til Vejen. Da jeg stod og spekulerede paa, om det nu var her, jeg skulde dreje fra, dukkede pludselig et menneskeligt Væsen ud af Mørket. Da jeg spurgte ham om Vej, gav han mig den Besked: No' gor do ud ad den Vej. Saa kommer do ligstraks til en Bro, og lige naar do er kommen øver den Bro, deler æ Vej sig i tre Veje, og saa ska do mæ den, der gor ligg nar opo.« Jeg gik altsaa videre og begyndte snart at se efter bemeldte Bro. Men jeg gik i 5 Minutter og endnu 5 Minutter uden at være kommen til Broen, som jeg skulde have naaet ligestraks, saa jeg blev meget betænkelig ved Situationen. Men efter ca. 20 Minutters Vandring naaede jeg Broen. Forklaringen var, at Vorgod var saa tyndt bebygget og Afstandene derfor saa store, at hvad jeg kaldte langt, kaldte Folk derude kort. Da jeg var kommen over Broen, som forøvrigt var Broen over Abildaa, der udmunder i Vorgod Aa, kikkede jeg jo efter det Sted, hvor Vejen delte sig i tre. Men Vejen gik stadig udelte lige ud. Først et godt Stykke henne kom den omtalte Tredeling. Men nu opstod en slem Vanskelighed. Jeg havde faaet Besked paa at følge den Vej, der gik lige nord paa. Men hvilken af de tre Veje var det? Hvor var det dumt, at jeg ikke havde spurgt, om det var den midterste Vej eller den til højre eller den til venstre. Jeg følte mig som et Punkt i en Verden af Mørke og Øde og vidste ikke mit levende Raad. Der var godt nok Rifter i Skyerne, saa nogle Stjerner var synlige men jeg havde ikke lært at orientere mig efter Stjernerne. Derimod havde jeg hørt, at man i en saadan Situation skulde kaste sin Stok op i Luften og saa gaa den Vej, hvor Haandtaget pegede hen. Ved den første Prøve kom Haandtaget ikke til tydeligt at pege paa nogen af Vejene, men dog nærmest paa den midterste. Saa skulde det prøves een Gang til; men da vendte Haandtaget slet ikke imod nogen af de 3 Veje. Saa lagde jeg mig træt ned paa Ryggen i det Bløde Græs og kikkede opad mod Stjernerne og sendte en lønlig Tanke til Gud i det høje. Jeg var stadig tvivlraadig, men valgte omsider den midterste Vej, idet jeg havde paa Fornemmelsen, at det vistnok var den, der gik lige nordpaa. Den førte ud i den vilde Hede, Bakke op og Bakke ned. Da jeg havde gaaet en god halv Times Tid, øjnede jeg et Lys i det fjerne. Det viste sig at stamme fra et ensomt lille Hus. Jeg fandt Indgangsdøren og kom ind i en mørk stenpikket lille Gang, famlede mig frem til en anden Dør, der førte ind i en mørk Stue med lerstampet Gulv. En Lyssprække under en tredie Dør ledte mig hen til den næste Stue, hvor jeg fandt en ældre Mand liggende i en bred Seng og med to Krykker staaende ved Sengen. Han blev aabenbart meget forundret over at se et fremmed Menneske staaende i sit Sovekammer saa sent. Han spurgte mig ud, og da han fik at vide, at jeg kom fra Landevejen og skulde til Ahle, sagde han: Ja, men saa er do jo kommen med en fejl Vej, bette Faar. Do sku ha væt med den Vej, der gaar ligg nar opo. — Ja, det skull a jo; men gor den her Vej da ett nar opo.

Nej, nej, den gor da ad æ nordvest. —

Ja, men kan a saa ett go tværs øver æ Hi'e hen te den rett Vej.

A trowr do vil; nej, saa vil do da go i Bløde i æ Mues. Nej, do ska go te-baag dertil, hvor æ Vej deler sig i tre, og saa med den, der gor ligg nar opo. A ligger her, for de te a haar brækket mi Bien. Hejsen sku a følle med dæ og viss dæ den rett Vej.

I det samme kom Konen ind fra Kostalden med en Lygte i Haanden. Manden sagde til hende: Haar do faat malket æ Kow, Maren?

Ja, a haar saa.

Den her bette Kaal skal til Ahle; men han er jo kommen med en fejl Vej. Ka do ett følle med ham derved, hvor æ Vej deler sig i tre og viss ham den rett Vej. —

Jow, det skal a nok; men der er jo Hul i den jenn Rudd aa æ Løjt.

Ja, saa maa do jo bind en Klee over æ Hul.

frisk, udhvilet og mæt og se paa Landskabet, hvor Heden dominerede, og hvor Mørket var vejet for Lyset fra den opgaaende Sol.

Nej, Pastor Hammer var ingen god Prædikant og var en grell Modsætning til den unge, smukke, veltalende og nidkære Pastor Busch, som jeg var vant til fra Bøvlingtiden. Pastor Hammer var gammel og saa mærkeligt sløvet og degenereret ud, havde rødbleat poset Ansigt, fyldig Næse, hvorfra der med ca. 1 Minuts Mellemlum faldt en Draabe ned paa Præstekraven, som derfor paa det Sted var snavset og levret, trætte, sløve Øjne, snavsede Hænder, Skidt siddende i Pandens Furer, i Ørene og paa Halsen, rusten, grødet Stemme og langsom, stammende Tale. Der var da ogsaa kun 7—8 Mennesker i Kirke, skønt der i det store Vorgod Sogn den Gang kun var den ene Kirke. Kirkerne i Fjølstervang, Herborg og Videbæk kom senere.

Da jeg Kl. ca. 12½ kom tilbage fra Kirken, fik jeg det første af mange Middagsmaaltider sammen med Gaardens titallige Familiemedlemmer, siddende paa den faste Bænk og den løse Skammel omkring Langbordet og langende til fælles Grød- og Mælkefad. Maden var solid og god, og jeg trivedes saa vel ved den, at da jeg i Juleferien besøgte Bøvling Lægebolig, ytrede Doktor Busch: »Sikken du er vokset og har lagt dig ud i de to Maaneder, du har været i Vorgod. Vi maa jo have sultet dig, da du var her.« og Frøken Becher, Doktorfruens Søster tilføjede: »Ja, og saa er Elias jo kommen til at tale som en Mand«.

Da vi var færdige med Middagen hin Søndag, vilde jeg gerne se den Skolestue, hvor jeg skulde have min Gerning den næste Dag og de følgende Søndage indtil 1. April 1898. Skolestuen med tilhørende stenpikkede Entre og rødstensbelagte Køkken havde været Aftægtslejlighed for et Par gamle Mennesker, var beliggende i Stuehusets sydvestlige Hjørne og havde Vinduer og Indgangsdør ud til Haven mod Syd. Naar jeg skulde fra Familiens Daglig- og Spisestue ned i Skolelejligheden, kunde jeg gaa udenom gennem Gaardporten og ind ad Skolens Indgangsdør, eller jeg kunde gaa gennem Gaardens Køkken, Bryggers og Spisekammer til Skolelejlighedens Køkken. Skolestuen var lidt under 6 Gange 6 Alen, naar man fraregner de ca. 1½ Alen, der ved Stuens østlige Ende var skaaret fra til to Alkovesenge, der ud imod Stuen var begrænset af et Panel, der spændte fra Gulv til Loft og fra Syd væg til Nord væg og var forsynet med to Aabninger ind til Sengene. Den sydlige Alkoveseng var tom helt ned til den sorte Jord, og Aabningen ind til den Seng var dækket af Skolens Europakort. Den nordlige Alkoveseng var fra den bare Jord fyldt op med Halm og redt op med uldent hjemmegjort Bondesenetøj. I Stedet for Underlagen var der et Hylsklæde, d.v.s. et hjemmegjort uldent Tæppe eller Dækken. Imod almindelig Bondeskik dengang var der hvid Lærreds Overlagen paa Sengen for at gøre den enlig fin til Læreren, som i skulde sove der om Natten, lige

Jeg takkede meget for Venligheden, men mente, at de nok kunde nøjes med at forklare mig den rigtige Vej. Det mente de ikke var nok, fordi det var saa mørkt. Konen bandt saa et lille Klæde over Hullet i Lygten og et stort uldent Klæde eller Sjal med Frynser om sit Hoved og sin Overkrop. Katten vilde med, og saa gik vi tre den lange Vej tilbage, Bakke op og Bakke ned. Katten løb foran i Lygteskæret med opadstaaende Hale. Og Maren gik og indprentede mig, at naar jeg kom ind paa den rigtige Vej, skulde jeg bare følge den lige nordpaa. Naar jeg havde gaaet en god halv Mil, vilde jeg komme til 2 Huse, der laa paa hver sin Side af Vejen. En lille Fjerdingvej længere fremme laa den sydligste af de 3 Ahle-Gaarde, Mourids Andersens Gaard, hvor Skolestuen var. Maren forlod mig ikke, før hun havde ført mig ind paa den rigtige Vej og gentaget sine Forklaringer. Jeg var træt og havde ømme Fødder; men det var en dejlig Fornemmelse at vide sig paa rette Vej. Langt om længe kom jeg til en Gaard, der godt kunde ligne Marens Beskrivelse; men jeg havde ikke set noget til de to Huse, jeg først skulde passere, saa jeg var lidt i Tvivl, da jeg skred ind gennem Porten og fandt gennem Fordøren ind i Gangen og videre ind i Stuen. Jo, det var den rigtige Gaard. Naar jeg ikke havde set de to Huse, kom det af, at de ikke laa ved Vejen, som Maren sagde, men et Stykke inde paa Marken, saa jeg ikke havde kunnet se dem i Mørket. Nu Klokkeren 9¼ Aften var den Rejse endt, som begyndte i Bøvling Kl. 8½ Morgenen. Og dermed er vi kommen til næste Stadium paa Livsvejen.

Vinterlærer i Able Skole.

Ved min Indtræden i Mourids Andersens Dagligstue sad tre kvindelige Væsenere paa den faste Bænk ved Langbordet, ved Enden af Bordet en midaldrende Kvinde, der syede paa Maskine, og som jeg antog for at være Konen i Gaarden, og ved Siden af Bordet to unge Piger, der syede med Haanden og var ganske ens klædte i ternede Kjoleliv og tykke, røde uldne Underskørter. Paa Gulvet legede to Børn, en Pige og en Dreng, med Træklodser. Da jeg havde hilst paa de tilstedeværende, fik jeg at vide, at den midaldrende var Gaardkonens Søster Kirsten, der var Syerske og gik rundt og syede for Folk i Hjemmene, men holdt til hos sin Søster i Ahle. De to unge Piger var Døtre i Hjemmet, den 17aarige Trine og den 15aarige Maren. De to Børn var den sekssaarige Jenny og den 4aarige Aksel, kaldet Ap. Senere kom Konen Ane og Manden Mourids Andersen, kaldet Moust Ahle, ind og hilste venligt paa mig og bød mig velkommen. Trine og Maren forsvandt skyndsomt, og da de atter viste sig, havde de pæne, ternede Nederdele paa uden paa de røde Underskørter. Ane bad mig sidde ned; saa skulde hun snart komme med Mad til mig; hun kunde jo tænke, at jeg maatte være sulten efter den lange Vandring. Da jeg sad og spiste de gode solide Mellemmader og drak Kaffe til, kom Sønerne ind fra Hakkelseskæring, den 20aarige Laust, den 18aarige Kræsten og den 14aarige Karl. Hele Familien, Manden og Konen og de 7 Børn og Møster Kirsten, var alle pæne og meget venlige og tiltalende Mennesker, sammen med hvem jeg i Vinterens Løb kom til at tilbringe mange gode Timer i de lange Aftener med Sang, Højtlesning og Hyggesnak. — Det var en Lørdag Aften, jeg kom til Gaarden, og jeg spurgte, om jeg kunde komme i Kirke næste Dag. Det kunde jeg nok; men der var en Mil til Vorgod Kirke, og Præsten der, Pastor Hammer, var ikke nogen god Prædikant. Ane sagde: Ja, du skal jo eilers sove nede i æ Skuel; men a haar ett faat æ Seng gjør i Stand. Do ka sow i æ Gæstekammer i Nat. — Jeg sov trygt i den brede Gæstekammerseng med den svære Ulddyne til næste Morgen Kl. 8. Kl. 8,40 drog jeg af Sted syd paa ad den samme Vej, jeg havde passeret Aftenen før. Det var dejligt at gaa her

kenet. Naar der skulde fyres op om Morgenen, var det blot at fjerne Asken fra den foregaaende Dag, putte friske Hedetørv ind og sætte en Tændstik til den lyngklædte Side. Saa var der snart dejlig varmt i Skolestuen. Paa Nordvæggen mellem Katederet og Kakkellovnen hang Danmarkskortet og en meget lille sort Tavle af Træ. Et Palæstinakort hang paa Vestvæggen mellem Kakkellovnen og Døren fra Entreen. I Sydveggens ud mod Haven var to smaa seksrude Vindueskarme, som hverken havde Kroge eller Hængsler, men blev holdt paa Plads af Søm, som var rammende ind i Karmen og bøjedede ind over Rammen, saa man altsaa aldrig kunde lukke et Vindue op. I Bøvling Lægebolig havde jeg lært saa megen Hygiejne, at jeg var klar over, at dette var uheldigt. Efter nogen Spekuleren over Problemet fik jeg fat paa to Stykker Læder, som jeg slog fast foroven, dels paa Karmen, dels paa Rammen nedenfor, saa de kunde fungere som Hængsler og tillade, at man — efter at have fjernet Sømmene, som holdt Rammen paa Plads — vippede den nederste Ende af vedkommende Ramme ud. At holde den i oplukket Stilling opnaaedes ved Hjælp af en kløftet Pind og en Snor. Den Opfindelse beundredes højlig af Gaardens Beboere, der aldrig før havde set et Vindue i Skolestuen lukket op. Stuen havde almindeligt Bjælkeloft, saa lavtliggende, at jeg kunde naa det med min Haand.

I Panelet mellem de to Aabninger ind til Sengene var et indbygget Skab, som Aftægtsfolkene velsagtens har anvendt til Kaffe og Sukker og andre Smaa-ting, men som nu rummede Læse-, Regne-, Sang- og Skrivebøger. I Katederet under Klappen laa Skoleprotokollen og Skemaer til Forsømmelseslisterne.

Da jeg den Søndag Eftermiddag var færdig med at efterse Skolens Lokalteter og Udstyr og kom op i Familiens Opholdsstue, var der kommen en Gæst, der blev præsenteret for mig som min Formand som Lærer i Ahle. Han hed Mads Sønderup og var en saa moden og velvoksen Mand, at jeg følte mig som en Dreng ved Siden af ham. Han har antagelig haft tilsvarende Følelser; for han spurgte mig, om jeg i min Alder skulde have samme Løn, 140 Kr., som han med sine 25 Aar havde faaet. Forøvrigt var han venlig nok og fulgte mig ned i Skolestuen og gav mig flere nyttige Oplysninger om Undervisningen, om Børnenes Deling i to Klasser, om Protokollens Rubrikker m. m.

Da jeg den Aften gik til Sengs, var det med Glæde over nu at have min egen Seng at sove i, om det end var en Alkoveseng i en lille Skolestue, og med Bøn om, at den Lærergerning, jeg skulde begynde næste Morgen, maatte lykkes.

Næste Morgen var min første Beskæftigelse at faa fyret op i Bilæggeren. Morgentøilet blev foretaget i Gaardens Bryggers ved Hjælp af et fælles Blikvaskefad. Da jeg havde faaet min Morgenkaffe og var kommen ned i Skolen igen, var de fleste af de 10 Skolebørn ankomne. Da der ikke var Knage i En-

led. Da jeg kom paa Seminariet, lærte jeg jo, at det ikke altid var Genstandsled. Det kunde ogsaa være Hensynsled, Omsagnsled til Grundledet eller Biled. Senere hen har dog Rehling givet mig nogen Opregnsning ved at indføre Fællesnavnet Sideled for alle navneagtige Led, der ikke er Grundled. — Læsning, Skrivning, Regning og Retskrivning kunde jeg nok lære Børnene. Regneopgaverne kunde jeg altid regne; men mine Regneforklaringer kunde have været meget bedre. Diktatstykkerne tog jeg efter Læsebogen eller Skriftlæsningsbogen og rettede Diktatstykkerne, saa de stemte med Bogen. Ved Morgensangen og i Sangtimerne benyttede jeg altid Violinen og spillede efter Noderne, hvilket Lærer Hansen i Bøvling østre Skole havde lært mig; men da mit musikalske Øre ikke var saa godt, kneb det med Renhed i Tonen. I Timerne var der Ro og Stilhed, og jeg passede paa som en Smed at standse et hvert Tilløb til det modsatte i Fødslen. Derved kom jeg to Gange i Vinterens Løb til at benytte »slaaende« Argument over for en Dreng. I begge Tilfælde var Offeret en Søn af Husmand Marinus Jensen, kaldet æ Trolld. —

Om ham fortalte Gaardens Beboere mig, at han hver Vinter plejede at komme og skælde Læreren ud, fordi han havde slaaet hans Dreng. Da de fik at vide, at jeg havde smækket Laurids, sagde de, at nu kom han sikkert snart for at skælde mig ud; rimeligvis vilde han ogsaa gennemprygge mig, saa jeg blev ikke saa lidt bange. En stor og stærk Klæppert som »æ Trolld« kunde naturligvis let prygle en lille Knægt som mig. De fortalte ogsaa, at Marinus Jensen hver Vinter plejede at løbe til Pastor Hammer for at klage over Læreren, naar hans Dreng havde faaet Klø i Skolen. Dette fik jeg bekræftet, da jeg et Par Søndage senere var i Vorgod Kirke og efter Gudstjenesten hilste paa Præsten. Da han havde faaet at vide, at jeg var Lærer i Ahle, sagde han paa sin langsomme Maade og med Pauser mellem Ordene: »Jeg — vilde — gerne — tale — med — Dem. Vil — De — ikke — følge — med — mig — ind — i — Huset — der.« Da vi var kommen ind i Huset, hvor Præsten plejede at afføre sig sin Præstekjole, sagde han: Der — er — en Mand — i — Deres — Distrikt, — som — hedder — Marinus — Jensen. Han — plejer — hver — Vinter — at — komme — til — mig og — klage — over — Læreren — fordi — han — har — slaaet — hans — Dreng, — og — jeg — er — saa — ked — af — det; for — jeg — ved — ikke, — hvad — jeg — skal — gøre — ved — det. Nu — vil — jeg — bede — Dem om, om — De — ikke — kan — se — at — komme — om — ved — det — med — det — gode, saa — jeg — kan — blive — fri — for — at — faa — Besøg — af — Marinus Jensen; for jeg er — saa — ked — af — det — og — ved — ikke — hvad — jeg — skal — gøre — ved det. Da Præsten fik at vide, at jeg allerede havde lagt Haand paa en af »Trolldungerne«, som Folk kaldte dem, blev Præsten meget ulykkelig og sagde, at saa var det nok for sent; saa kom Marinus Jensen jo nok i Aar igen, og saa gentog Præsten for tredje Gang: Jeg — er — saa — ked — af — det — for — jeg — ved — ikke — hvad — jeg — skal — gøre — ved — det. Og saa faldt Draabe efter Draabe bedrøveligt fra Præstens tykke, røde Næse ned paa Brystet, og det gamle, sorte Skidt fra Pandens Furer, fra Ørene og fra Halsen stank en i Møde. —

Men den Vinter klagede Marinus Jensen ikke til Præsten og kom ikke for at skælde Læreren ud, og det var, efter hvad man sagde, aldrig hændet før, siden han fik Børn i Skolen. Skrækken for, at han skulde komme, sad mig i Blodet det meste af Vinteren. Han skal have Tak for, at han lod mig slippe med Skrækken, hvad hans Motiver til denne usædvanlige Fredsommelighed saa end har været.

Fritidens Anvendelse.

Jeg underviste i Skolen fra Kl. 9—12 og fra 1—4. Efter Skoletid gik jeg gerne en lille Tur, ofte langs med Vorgod Aa, der bred og vandrig flød gennem en bred Dalsænkning tæt forbi Gaarden. Af og til laante Gaardmands-sønnen Laust mig sin Bøsse, saa jeg kunde forsøge mig som Andejæger, hvilket dog ikke gav nævneværdigt Resultat. Naar jeg omkring Kl. 5 kom tilbage, havde Maren eller Trine som Regel fejlet og støvet af i Skolestuen og strøet nyt hvidt Sand paa Gulvet samt redt Lærerens Seng, saa Stuen, der om Dagen var Skolestue, nu om Aftenen kunde være en nogenlunde Opholds- og Læsestue for Læreren og om Natten et trygt Sovekammer. Om Aftenen klemte jeg paa med at læse ved en lille Petroleumslampes Skær, dels paa det Stof, jeg skulde gennemgaa med Børnene den næste Dag, dels paa det, man skulde kunne ved Optagelsesprøven paa Seminariet. Med det sidste blev det nu ikke til saa meget, som jeg havde ventet; for jeg faldt ofte for Fristelsen til at snappe Violin fra Væg og spille Melodi efter Melodi, eller til at læse Tidsskriftet »Frem«, som den læselystne Laust holdt, eller til at sætte mig ind i Familiens Opholdsstue og hygge mig sammen med den. Naar jeg spillede Violin om Aftenen i Skolestuen, kom Rotterne ofte frem af deres Huler og legede i den tomme Alkoveseng, hvilket jeg tog dem saa fortrydeligt op, at jeg ved Hjælp af en Rottefælde fik sat en Stopper for deres glade Livsudfoldelse. I Tidsskriftet »Frem« studerede jeg blandt andet »Praktisk Tegnekursus« af Oscar Matthiasen og lærte mig at tegne Bygninger og Interiører, f. Eks. Gaarden, hvor jeg boede, og Stuen, hvor jeg virkede. Af og til var jeg paa Aftenbesøg i Skolebørnenes Hjem. Særlig mindes jeg med Tak den Venlighed og Gæstfrihed, jeg mødte hos Thomas Christensens. Familien i den nordligste af Ahle-Gaardene. Fra det Hjem gik 3 rare og flittige Piger i Skole hos mig. En af dem, Jensine Christensen, blev senere Sudanmissionær.

I Kirke kom jeg næsten hver Søndag, dog meget sjælden til Vorgod Kirke, men mest til Timring eller Vildbjerg Kirker, hvortil jeg havde henholdsvis 1 og 1½ Mil. Vildbjerg-Præsten, den unge og dygtige Pastor Nyholm, senere Provst i Holstebro, havde tre Kirker at betjene: Vildbjerg, Timring og Nøvling, saaledes at der i hver af de tre Kirker var Messesæld hver tredje Søndag. Naar der var Gudstjeneste i Timring Kirke, var jeg oftest der. Naar der ikke var Gudstjeneste i Timring, gik jeg sædvanlig den længere Vej til Vildbjerg. Hvad jeg hørte i de to Kirker, mindes jeg med Glæde og Tak.

Min Juleferie 1897—98.

Jeg var glad for min lille Lærergerning, selv om Glæden var blandet med en beklemmende Følelse af, at jeg var for ung og umoden og for lidt uddannet. Derimod var Glæden over at være helt fri hver Søndag vidunderlig og ublandet. Og nu begyndte jeg at glæde mig til noget endnu skønnere, noget, jeg aldrig havde oplevet tidligere saa langt tilbage, jeg kunde huske — at faa en dejlig lang Juleferie, hvor jeg kunde nyde Friheden Dag efter Dag 14—15 Dage i Træk. Og den Ferie skulde jeg tilmed opleve i mit kære, lille Barn-domshjem sammen med min glade Far og gode, kærlige Mor og mine Søskende. Hvor var det dejligt at tænke paa. At jeg naturligvis skulde gaa de ca. 52 km fra Ahle til Sahl ved Vinderup gjorde ikke Glæden mindre, snarere tværtimod. Man var ung og rask og elskede at vandre gennem de fagre Riger paa Jorden. De fagre Riger, jeg skulde igennem, var Birkmose, Timring, Vildbjerg, Ørre, Ljørring, Aulum, Tvis, Holstebro, Maabjerg, Mejrup, Borbjerg, Hanbjerg, Ryde, Bjert og Vinderup.

Onsdag den 22. Dec. havde mine 10 Skolebørn og jeg en dejlig Dag sammen. Vel havde vi kun en lille Skolestue med sandstrøet Gulv. Vel var der lavt til Loftet, og Vinduerne var små. Vel havde vi ikke Billeder paa Væggen eller Gardiner for Vinduerne. Vel havde vi alle Træsko paa og tilsvarende Bondeklæder. Men vi var fyldt af en stor og vidunderlig Glæde ved Tanken om, at om to Dage skulde den dejlige Jul kimes ind; og Glæden naaede sit Højdepunkt i Skoledagens sidste to Timer, som vi benyttede til at synge de skønne Julesalmer og læse glade Julefortællinger. Kl. 16 gav vi hinanden Haand til Farvel, glædelig Jul og godt Nytaar.

Næste Morgen gled jeg ud af Gaardsleddet med en Stok i den ene Haand og en grøn Vadsæk i den anden. Vadsækken rummede 5 Skjorter, 5 Lomme-tørklæder og 2 Par Sokker, altsammen noget, som min lille Mor skulde vaske for mig i Juleferien, samt en stor Madpakke, som min gode Værtinde Ane havde smurt til mig. Det var saa mørkt, at jeg maatte føle mig for med Fødderne for at holde mig paa Vejen. Ved Ankomsten til Birkmose gryede det ad Dag, og da jeg naaede Timring, randt Solen op og kastede Glans paa Hede og Agre. Ved Ankomsten til Vildbjerg var den et godt Stykke oppe. Vadsækken begyndte at tynde og maatte ofte skiftes over i den anden Haand. Da jeg var kommen forbi Vildbjerg, kom jeg til den store Hedestrækning mellem Vildbjerg og Ljørring. Jeg kunde se Vejen sno sig op ad Bakkerne og tænkte paa, om jeg kunde naa den brede Hedebanke i Horisonten i $\frac{1}{2}$ Time, eller maaske vilde det tage 3 Kvarter. Snart begyndte Sulten at nage, og da jeg naaede op paa en Bakke med vid Udsigt til alle Sider, satte jeg mig i den høje Lyng ved Siden af Vejen, aabnede Vadsækken og nød med Velbehag 2 Stykker med Pølse og 1 med Ost. Da jeg ved Middagstid naaede ud paa Landevejen mellem Herning og Holstebro, saa jeg igen Menneskeboliger og en Smule Landevejstrafik. Jeg følte mig tørstig og gik ind i et lille Hjem ved Vejen og bad om lidt Vand at drikke. Værsko, sæt dig ned ved a Buer, saa skal a kom mæ nøj. Det var dejligt at lade Hvilen falde paa sig og nyde det Øl, som Konen satte for mig. Senere passerede jeg en Bygning med Kørestald. Over Indgangsdøren stod »Kgl. privilegeret Kroer«. Det var Tvis Kro, og den Tanke strejfede mig, om jeg skulde spendere et Glas Øl eller en Kop Kaffe paa mig selv, men blev dog hurtigt opgivet som en utidig Flothed. 2—3 km før jeg naaede Holstebro, blev jeg indhentet af en Arbejdsvogn med fyldte Kornsække bagi. Den kappeklædte Bondemand paa Agefjælen spurgte, om jeg vilde op at age. Det vilde jeg rigtignok gerne og tronede snart efter paa Kornsækkene og fik mig dejlig hvilet ud til det sidste Stræk fra Holstebro til Sahl. Det var ved at mørkne, da jeg gik nordenud af Holstebro; men den Vej, jeg nu kom paa, kendte jeg, og for hvert Skridt kom jeg mit kære Hjem nærmere, og da jeg lidt før Kl. 7 Aften saa Lyset fra Hjemmets Vinduer var det, som fik de trætte Ben Vinger, og da jeg saa min Mors Smil og følte hendes Arme om min Hals, var Glæden fuldkommen. Dejligt var det at komme til Sæde i Fjederstolen ved Siden af Bilæggerkakkellovnen, og herligt smagte Smørrebrødet, Frikadellerne og den kogte Mælk, som Mor satte for sin sultne Dreng, der havde tilbagelagt 7 Mil i Løbet af 12 Timer.

Paa den Tid var der ikke mange Hjem paa Landet, der havde Juletræ; men i mit lille Hjem havde vi et beskedent Juletræ saa langt tilbage, jeg kan huske. Hvor var det hjemligt og festligt, da Far og Mor, Søster og Broder og jeg næste Aften gik rundt om Træet og sang »Den yndigste Rose« og andre gamle Julesalmer. Den Aften saa jeg for første Gang »Salmebog for Kirke og Hjem«, som i Efteraaret 1897 havde afløst Kingos Salmebog i Sahl Kirke. Med den nye Salmebog i Lommen gik vi næste Dag til Kirke i Sahl, og saa fulgte en Række skønne Festsdage, hvor vi hyggede os sammen, og sang sammen eller læste højt eller besøgte Venner og Naboer og modtog deres Genbesøg.

ÅRET, DER SVANDT

Af forstander P. C. GJELSTRUP

1. Årets store skridt.

Selv om 1953 med dets nye grundlov har været en større milepæl for land og rige end for Nr. Nissum seminarium, er der dog også her hos os sket vigtige ting. To store, samholdende begivenheder har året bragt: en ekstra klasse er oprettet og et omfattende byggeri sat i gang. Lad mig begynde med denne dobbeltbegivenhed!

Intet er så galt, at det jo dog er godt for noget; det bekræfter sig her; det er nemlig den ulykkelige lærermangel, der har bragt denne sag i skred.

Sidst på året 1952 udsendte Undervisningsministeriet til alle seminarier en kraftig henstilling om i størst muligt omfang at dublere deres klasser. Denne opfordring mente vi ikke at kunne sidde overhørig, skønt en sådan udvidelse med kort varsel ikke just er så let i Nr. Nissum, hvor der kun er mulighed for meget begrænset timelærerhjælp og kun få værelser at leje ud. Efter nøje overvejelse indenfor lærerrådet og bestyrelsen blev det besluttet at vove springet og oprette to førsteklasse efter sommerferien 1953. Undervisningen kunne klares dels ved at trække lærer Porup, der hidtil havde haft sine timer i forberedelsesklassen, men som nu for nylig var vendt hjem fra årskursus i dansk og musik, op i seminariet med alle sine timer, dels ved overtimer og mere timelærerhjælp, hvortil pastor Ove Nielsen og lærer M. P. Sørensen beredvilligt lovede deres bistand. Lokalespørgsmålet måtte indtil videre løses ved at anbringe III klasse i biblioteket og så ellers bruge den velkendte recept: at vandre. Også anbringelsen af det forøgede antal elever kunne der øjnes en løsning på, hvorom nedenfor.

Det var i februar, bestyrelsen bestemte at oprette de to I klasser. Denne beslutning måtte imidlertid nødvendigvis føre en anden og meget vidtrækkende i sit kølvand.

Allerede i en årrække havde vi lidt under pladsmangel. Den triste

Grunden udgraves til den nye bygning

og altfor lille musikstue trængte til at blive afløst af en ordentlig sangklasse; Spartas læsestue, der har stået uforandret siden tidernes morgen, passede hverken helt eller halvt til den stadig voksende elevskare; også biblioteket var ved at blive for lille. Når dertil kom en ekstra klasse, stod vi overfor et uomgængeligt »skal«; det blev en nødvendighed at bygge.

De første skridt blev taget sidste sommer, da der lige overfor den gule bygning blev opført et cykleskur til omkr. 90 cykler; samtidig blev der indrettet ca. 15 nye værelser på Sparta og Theben i den tidligere forberedelsesklasse, læsestue og musikstue. Tilbage stod det egentlige byggeri, og der var meget at gøre, inden det kunne bestemmes. Først blev det overdraget arkitektfirmaet Fischer & Hempel, Lemvig, at udarbejde byggeplaner; dernæst sendtes der ansøgning til Undervisningsministeriet om byggelån og materialebevilling. Vore planer blev modtaget med megen velvilje; men vejen gennem de forskellige instanser var jo lang og vanskelighederne mange. Dog, alt føjede sig så gunstigt, at bestyrelsen i november vovede at beslutte det store byggeri, som så straks blev sat i gang for fuld kraft. Den projekterede bygning vil bringe os tre klasseværelser, et rummeligt bibliotek, udmærkede dagligstuer for eleverne, forskellige mindre rum til holdundervisning, og centralkedelanlæg for hele komplekset. Med de førnævnte arbejder fra sidste sommer vil udgiften komme op på

over 300.000 kr.; det er mange penge for os, men vi får meget for dem, og når vi i løbet af den kommende sommer, om alt går vel, kan rykke ind i det nye hus, vil seminariet have vundet et meget stort skridt frem i retning af at byde tidssvarende rammer om gerningen. Men færdige er vi ikke dermed. Som Cato i det gamle Rom sluttede enhver tale med at sige: »Forøvrigt mener jeg, at Carthago bør ødelægges«, således vil jeg her slutte med det stadige omkvæd: »Forøvrigt mener jeg, at vi bør have to nye gymnastiksale«. Og så må vi yderligere ikke glemme, at Folketinget for tiden behandler lovforslaget om en ny læreruddannelse; kommer den, hvad mange tegn i sol og måne tyder på, vil nye store problemer rejse sig. Det bliver spændende at se, hvad årsberetningen for 1954 får at sige om dette spørgsmål!

2. Undervisningen, eksamen, elevtal, understøttelse.

Forsøgsundervisningen, der tidligere også har omfattet regning og geografi, er for tiden begrænset til skriftlig dansk, som nu flyttes fra udgangen af II klasse til efter III klasse. I det hele gælder det vel, at forsøgsloven snart har udfyldt sin mission; det ligger jo i luften, at der kan ventes en ny seminarielov, og dermed vil bemyndigelsesloven bortfalde.

Af særlige led i undervisningen har vi haft de sædvanlige. Efter sommerferien var II kl. på *lejrskole* på Brædstrup realskole under ledelse af lærer Koch, mens overbibliotekar, frk. Lorentzen og bibliotekar Friis stod for III klasses *kursus på Lemvig centralbibliotek*. Snart efter drog III klasse på et *tre måneders vikariat* (oktober til nytår). Kommunalærer H. Therkildsen, Århus, udsendt af Statens filmscentral, har igen sidste år givet IV klasse *instruktionskursus i behandlingen af filmsapparater*.

I den almindelige undervisning har oprettelsen af de to førsteklasser medført *forskellige omlægninger*. Lærer Porup har overtaget dansk, matematik og regning i dem begge, pastor Nielsen religion i den ene og lærer Sørensen, v. sk., sløjd i de tre nederste klasser. Som lærer ved forberedelsesklassen blev efter lærer Porup antaget A. Bjørnkjær, dim. 1953.

Eksamen. Til 2den del var indstillet 34, som bestod med 7 mg +, 14 mg, 12 mg ÷, 1 g +. Til 1ste del var indstillet 35, der alle bestod og rykkedes op i III klasse. Til optagelse i I klasse var anmeldt 43 til prøve og 18 kvalificerede realister uden prøve samt enkelte med ældre prøve. Det blev ialt 62 (2 havde ikke bestået prøven) aspiranter til de to I klasser. Vi optog de 61, halvt mandlige, halvt kvindelige i hver af dem; realisterne blev ligeledes fordelt jævnt på de to klasser; endvidere kunne ved fordelingen alle ønsker om at komme i klasse med bestemte kammerater imødekommes. Vi skønnede ved optagel-

sen, at det tegnede til at kunne blive to dygtige og gode klasser, og de har til dato holdt alle løfter.

Elevtallet var ved årets slutning:

IV:	18 mandl.	+ 18 kvind.	= 36
III:	20 »	+ 15 »	= 35
II:	23 »	+ 14 »	= 37
I:	29 »	+ 31 »	= 60
Ialt:	90 mandl.	+ 78 kvind.	= 168

Når hertil føjes 40 elever i forberedelsesklassen, bliver det samlede antal ved udgangen af 1953 ikke mindre end 208, langt det største i seminariets historie. Bemærkelsesværdig er den stigende procent kv. elever; den tid er fjern, da der kun var to eller tre kv. dimittender.

Elevunderstøttelsen er unægtelig ikke så stor, som ønskes kunne, men udgør dog en anelig sum. Til seminarieklasserne med deres 168 elever blev der ydet kr. 75.205 (hvoraf ca. 22.000 til halve eller hele fripladser), mens det tilsvarende tal i 1919 kun var 10.100 kr. (elevtal 69). Desuden har staten ydet 7.952 kr. til forberedelsesklassen; årets samlede statsunderstøttelse til eleverne bliver således godt 83.000 kr.

Seminariets særlige legater*) skal også nævnes:

Pastor Ad. L. Hansen og hustrus sølvbryllupslegat.....	2 port.	à 76,20 kr.
Cand Strøms legat	1 »	90,00 -
Jubilæumslegatet af 1942	2 »	à 110,00 -
Købmand Har. Refsgårds legat	1 »	280,00 -

Om *Jubilæumslegatet af 1942* er at fortælle, at stifteren yderligere har tillagt det 2000 kr. (+ 600 kr.), hvis renter skal bruges til at forøge kapitalen med, indtil den når en vis størrelse. I øjeblikket er kapitalen ca. 8000 kr.

Også anden understøttelse er kommet eleverne til gode, således *Gerickes* legat med tre portioner à 200 kr. Af *Dansk studiefond* har fem elever i IV og III klasse opnået ialt 5.600 kr. som lån.

3. Foredrag, koncerter, fester og stævner etc.

Foredragsforeningen, KFUM & K samt missionskredsen har som sædvanlig ordnet en række foredragsaftener o. lign. — et vigtigt led i hele ungdomslivet her. Årets liste ser sådan ud:

Mag. Kärnell, Foreningen Norden: H. C. Andersen og Strindberg.
Docent, dr. Å. Ågesen: Negerproblemet i U.S.A
Kaptajn H. H. Jacobsen, Folk og værn: Ungdom og værnevilje.
Skoleinspektør Blom Salmonsens: Kampen om jorden.

*) En randbemærkning! Det tidligere omtalte 5. maj legat, som blev undfanget ved modstandsgruppens stævne 5. maj 1950, er nu efter forskellige forberedelser begyndt at indsamle sin dengang tegnede kapital; der høres nok senere mere herom.

Koncert v. Axel Schiøtz.
 Adjunkt Sandfeld: Hvordan musik bliver til.
 Cand. theol. P. Vedel: Hvem har ret, sekterne eller vi?
 Maskininspektør Jens Grane: Spejdermøde.
 Missionær frk. Gurli Jensen: Missionen i Sudan.
 Forfatteren Rich. Gandrup: Moderne psykologi og opdragelsen.
 Forstander Magelund: Den moderne humanisme og bibelsk kristendom.
 Seminarielærer Troelsen. Silkeborg: Genboerne.
 Koncert ved Lemvig amatør-orkester.
 Soldatermissionær Holger Hansen: Soldatermissionen.
 Forfatteren Rich. Gandrup: Livsanskuelse.
 Pastor P. Schindler: Et par udsigter i Rom.
 Sognepræst Jørgen Rasmussen: Er bibelen Guds ord?
 Rektor Slyngstad, Oslo: Bjørnsons forhold til grundtvigianismen
 og kristendommen.
 Koncert ved Dansk orkester i Flensborg.
 Nationalmuseets film: Fra jordhytte til glashus.
 Provst Wåge Beck: Indre mission før og nu.
 Fru seminarieforsøger Bredsdorff: Pestalozzibyden i Schweiz.
 Fru Louise Jørgensen: Marie Bregendal: En dødsnat.
 Missionær Johan Nielsen: Missionens stilling i Sudan.
 Docent Å. Ågesen: Race, sprog og kultur.
 Sognepræst Sevelsted: Tale og oplæsning (af Kaj Munks Herodes)
 ved julefest.

Af hjemlige arrangementer er de sædvanlige at nævne. Først kom *forårskoncerten*, der blev afholdt 17. og 18. april, den ene aften beregnet på os selv, den anden på interesserede venner og bekendte udefra. Koncerten, der blev ledet af hr. Ringgård, og hvori medvirkede orkester, kor og solo, bragte både sværere, klassiske ting som Händel og Buxtehude, muntre numre som Bellman og nyere navne som Senstius, Oluf Ring og Sv. S. Schultz. Gennem mangfoldige år har forårskoncerten givet sit smukke bidrag til at vise stedets ansigt; det gjorde den også denne gang. — Skoleåret sluttede med *dimission* den 29. juni. Den mere officielle del foregik i festsalen og åbnedes med lærer Hejbøls og lærer Nissens dimissionssang, hvorefter eksamensbeviserne blev uddelt og dimissionstale holdt; til sidst bød statskonsulent Andreassen de nybagte lærere velkommen i skolens tjeneste. Anden del af festen var middagen; vejret havde været så varmt, at vi vovede at dække i haven, hvor der var god plads og luft nok til de ca. 170 deltagere — dimittenderne med deres forældre og lærere samt enkelte andre.

Efterårets fest, der nu har over 25 år på bagen, er *sportsdagen*. Den blev holdt på sædvanlig måde den 16. september; det blev II klasse, der fik sejrens palmer. Dagen sluttede med bestyrelsens invitation til kaffe i festsalen med præmieuddeling og forskellig underholdning. Endelig kom årets punktum, *julefesten* den 18. december, arrangeret af KFUM og KFUK og ledet af frk. Helen Jensen. I den stemningsfuldt pyntede gymnastiksal talte efter en kortere koncert pastor Sevel-

Fra Høggård strand, skredet ved Gantriis

sted (se foran!); bagefter gik man offergang til to julekrybber, til bedste for KFUM og K's fælleskasse. Ved kaffen i festsalen bagefter for en mere begrænset kreds fornøjede pastor Sevelsted forsamlingen med partier af Lidegårds »En bette kumpan«.

Og så har jeg gemt det vigtigste til sidst. Det er uden nogen diskussion *elevfesten*. Den blev afholdt fredag før fastelavn, så alle kunne benytte ferien til at hvile ud i, hvad navnlig III klasse kunne trænge til; det var jo den, der som altid bar festen, hjulpet af den uundværlige »onkel Henry«. Komitéens formand, Bojer Sørensen, åbnede med at byde velkommen; efter en kort koncert fulgte programets hovedpunkt, opførelsen af Kjeld Abell's »Melodien, der blev væk«; ved den dygtighed og alvor, hvormed stykket blev fremført, kom det til at virke stærkt på alle tilhørerne. Ved kaffebordet holdt lærer Hejbøl festtalen, og et par sange, skrevet i dagens anledning, blev afsunget. Henn. Hoppe sluttede aftenen med andagt. III klasse høstede megen og fortjent anerkendelse for hele sin indsats med elevfesten 1953!

Også et par *stævner for gl. elever* blev holdt. I pinsen samledes 1943'erne til 10-års fest, og 9.—11. juli mødte 1928'erne frem til den vel nok vigtigste af alle sådanne begivenheder, 25-års jubilæumsstævnet; det blev overordentlig vellykket og var sikkert til megen glæde for alle deltagere.

Af mere sjældne gæster har stedet 23. juli haft *besøg af Ringkøbing amtsråd*; det var et stort selskab; i spidsen var amtmænd Sommer-

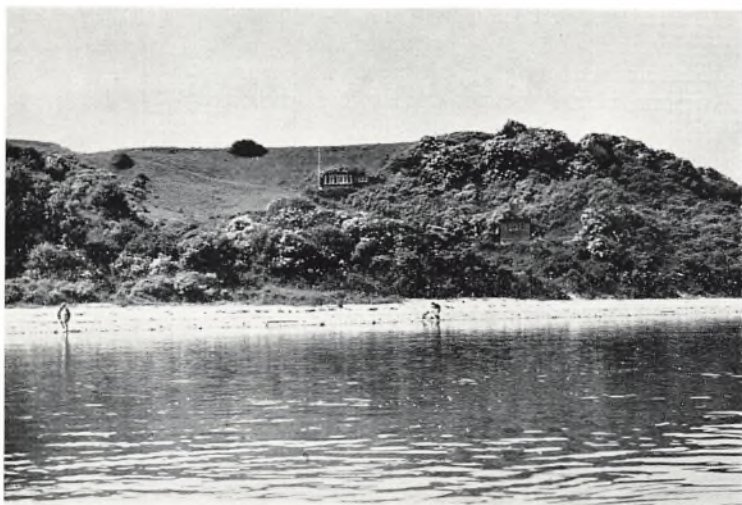
Andersen og hans forgænger, kammerherre Karberg; også mange af amtets tjenestemænd deltog; hver sommer holder amtsrådet en sådan udflugt til en af amtets egne; denne gang gik turen til den nordlige del: Lemvig, Nr. Nissum seminarium, Klosterhede plantage og Bovbjerg.

Endnu må omtales en nordisk udveksling, som september bragte. III klasse fra *Levanger lærerskole* i Trøndelagen besøgte Nr. Nissum 2.—6. september, med III kl. her som værter. Programmet omfattede bl. a. en dagstur til Thyborøn-Vedersø, foredrag af redaktør Rich. Gandrup og den sidste aften en festlighed med kaffe og forskellig underholdning af såvel norske som danske. Få timer før afrejsen nåede gæsterne at få en festlig oplevelse med: høstgudstjenesten i Nr. Nissum kirke, der var smykket med markens gyldne afgrøde. En halv snes dage senere drog vor III klasse under lærer Christensens ledelse til Levanger for at gengælde besøget. Hele udvekslingen viste påny, hvor let ungdommen fra de nordiske lande finder sammen og forstår hinanden. III klasserne så vi forøvrigt ikke mere til; ved afrejsen fra seminariet til Norge ønskede de os glædelig jul; de skulle nemlig drage lige fra Levanger til deres respektive vikarpladser. Endnu en norsk kontakt fik vi i september; rektor *Slyngstad*, der er leder af Oslo offentlige lærerskole (tidligere Indre missions), aflagde os et kærkomment, flere dages besøg som led i en studierejse i Danmark.

4. *Personalia m. m.*

Jeg indleder de mere personlige efterretninger med at omtale dødens høst, der har ramt både gamle og unge. Som den ældste nævner jeg en af veteranerne i seminariets historie, fhv. sognepræst i Ho-Oksby *Janus Andreassen*, der døde 1. oktober, næsten 82 år gammel. Pastor Andreassen var forstander for og samtidig ejer af både højskolen og seminariet 1901—06; han købte de to skoler af pastor Ad. L. Hansen og afhændede dem fem år senere til et nydannet aktieselskab; det var den tids form for at slå kreds om en kristelig ungdomsskole. Hans initiativ og virkelyst og den store interesse og kærlighed, han viste overfor sine gamle skoler, og som gav sig smukke udslag lige til det sidste, vil bevare hans minde i Nr. Nissum, hvor hans uddannelse og hans første store gerning faldt. Han var også en pennens mand med megen historisk interesse; også hans bøger vil bevare hans navn. — I april havde seminariebestyrelsens formand, provst Steffensen, den sorg at miste sin hustru; det var også et tab for os; provstinde *Steffensen* vandt ved sin ægthed og den fine og trofaste måde, hvorpå hun fulgte sin mands gerning, venner, hvor hun kom frem, også her i vor kreds.

Det er sjældent, døden tager nogen af vor elevflokk, men i 1953 har

Hylden blomstrer ved Høggård strand

vi mistet ikke mindre end to, begge fra Lemvig-egnen. I marts døde C. P. Østerby, II klasse, fra Lomborg, og i oktober fulgte P. Friis, I klasse, fra Fabjerg. Disse to dødsfald gjorde et stærkt indtryk, dels fordi de indtraf så uventet, og dels fordi de to unge mænd lovede så godt, og begge var meget afholdte og skattede af såvel kammerater som lærere. Så kort, deres bane end blev, nåede de dog begge at skrive et stykke historie; Østerby nåede at stifte hjem og Friis at virke en tid i skolens gerning.

Fra de dødes have, som det jo altid er gavnligt for sindet at dvæle i, går vi til de levendes verden, og jeg nævner her to forandringer, den ene i bestyrelsens, den anden i lærerkredsens sammensætning. Indenfor bestyrelsen har fhv. gårdejer Kr. Pedersen, Odby, på grund af alder nedlagt sit hverv, som han gennem en menneskealder har bestridt med megen iver og med hele sit varme hjerte; ved afskeden sender vi ham mange taknemmelige tanker med ønsket om en smuk aftenrøde. — I hans sted er indtrådt amtmand H. B. Sommer-Andersen, Ringkøbing. Ved forskellige andre private seminarier er i de senere år stedets amtmand indtrådt i bestyrelsen, hvad også må kaldes en naturlig og lykkelig ting, da amtmændene ved deres omfattende administrative erfaring, også i skolesager, har de allerbedste betingelser for at kunne blive værdifulde støtter i læreruddannelsens gerning. Vi glæder os derfor meget over, at amtmand Sommer-Andersen, der selv er vestjyde af herkomst, har givet sit ja til opfordringen om at indtræde i Nr. Nissum seminariums bestyrelse.

I lærerstaben ved seminariet er sket den ændring, at frk. *J. Ladekær Hansen* efter seks års ansættelse her tog afsked fra Nr. Nissum seminarium ved afvigte skoleårs slutning for snart efter at skifte navn; hun blev i sommerferien gift med lærer Villy Christensen, Kastrup, også en af vore gamle elever. Frk. Ladekær, som hun indtil videre stadig vil hedde her, efterlod sig kun venner; vi skattede hende for hendes store dygtighed, hendes redebonne hjælpsomhed og mange værdifulde menneskelige egenskaber. Vi siger tak og lykke på vejen! Frk. Ladekærs efterfølger blev hidtilværende lærerinde ved Nr. Nissum v. skole frk. *Ellen Jensen*, der efter endt årskursus i gymnastik vendte tilbage til Nr. Nissum og fortsatte sin forgængers gerning fra indværende skoleårs begyndelse. Vi er vis på, at det er det rette valg, der er sket, og ser med megen forventning hen til frk. Jensens gerning i vor kreds.

De øvrige forandringer indenfor seminariets lærerstab har jeg allerede omtalt; jeg kan derfor gå videre eller rettere sige stop, da min vandring gennem året 1953 er ved at være til ende. Blot et par ting til afslutning.

Som de gamle elever allerede har mærket, har to gode, gamle nissumitter, overlærer Math. Christensen, Kolding, og førstelærer J. Søndergård, Nr. Nissum, i det svundne år gjort et omfattende arbejde med at samle *stof til en ny »Nissumstat«*. Deres arbejde er til dato blevet modtaget med megen interesse, og der er god udsigt til, at et sundt og velskabt barn skal fødes; vi vil håbe, det må ske; et sådant værk har sin store betydning som et bånd, der knytter fortid og nutid sammen. Og bedre folk end de to nævnte kan vi ikke få til at gøre dette arbejde; de har også øvelsen, da det var dem, der udsendte den første Nissumstat 1919.

Endelig det sidste — en tilsyneladende ringe ting, som jeg nu drager frem, inden den helt drukner i glemselens hav. I årets begyndelse blev brændselsrationeringen ophævet, og dermed forsvandt den sidste af krigstidens restriktioner. Et langt og mørkt kapitel har således fundet sin slutning. Tør vi driste os til at lægge noget symbolsk deri og opfatte det som et tegn på, at en sort sky er drevet bort, ikke for at afløses af en endnu sortere, men for at give plads for den lyse sol? Ingen af os tør svare derpå; men vi har lov at håbe, og som kristne har vi også lov at huske på den danske profets ord fra 1848:

Højt over sol,
På sin konningestol,
Om end skyerne brast.
Sidder kærlig og fast
Han, som vogtede Danmark så længe.
End hans bue har klangfulde strenge.

DIMITTENDERNE

1953

Ved ALEX. KOCH

1. *Elius Andersen*, f. 3/8 1927 i Understed, Hjørring amt, s. af gartner H. A. A. Hovedkar. mg? (6,53). Ansat i Dronninglund. Gift med nedennævnte Christa Ladekjær.

2. *Karl Immanuel Andersen*, f. 27/2 1932 i Dronninglund, Hjørring amt, s. af gårdejer E. A., Bredholtsminde, Drld. Hovedkarakter mg (7,00). Realeksamen.

3. *Bent Skov Berthelsen*, f. 27/6 1931 i Vandborg, Ringkb. amt, s. af gårdejer E. S. B., Skidengård, Vandborg. Hovedkar. mg (7,09). Realeksamen.

4. *Aksel Bjørnkjær*, f. 14/12 1921 i Sahl, Ringkb. amt, s. af teglværksejer K. B., Vinderup. Hovedkar. mg+ (7,48). Præliminæreksamen. Faguddannelse som typograf. Ansat som lærer ved forberedelsesklassen ved Nr. Nissum seminarium.

5. *Karl Blohm*, f. 28/4 1929 i Ørum, Dronninglund, Hjørring amt, s. af gårdejer J. B., Tylstrup. Hovedkar. mg (6,81).

6. *Erna Elisabeth Forbæk Christensen*, f. 9/11 1929 i Mejrup, Ringkb. amt, d. af boelsmd. S. F. C. Hovedkar. mg (6,77). Realeksamen.

7. *Anne Kristian N. Frandsen*, f. 22/6 1926 i Bording, Ringkb. amt, s. af grd. N. P. F., Guldforhoved, Bording. Hovedkar. mg (6,77). Ansat i Ikast. Gift med nedennævnte Ellen Margr. Nielsen.

8. *Kristian Goul-Jensen*, f. 15/3 1918 i Agerø, Karby, Thisted amt, s. af arbm. K. M. J., Klitmøller. Hovedkar. mg? (6,48). Forhen smedemester. Ansat i Odby, Thyholm.

9. *Anne Toft Hansen*, f. 12/10 1931 i Vrejlev, Hjørring amt, s. af grd. J. M. H. Hovedkar. mg+ (7,24). Realeksamen.

10. *Ernst Henry Hansen*, f. 5/4 1932 i Ganer, Skjern, Ringkb. amt, s. af elvværksbestyrer H. C. H., Ganer mølle. Hovedkar. mg (6,52). Realeksamen. Ansat i Fredericia.

11. *Ida Hejbol*, f. 3/3 1931 i Nr. Nissum, Ringkb. amt, d. af seminarielærer J. H. Hovedkar. mg+ (7,39). Studentereksamen. Ansat ved realskolen i Brædstrup.

12. *Inger Elisabeth Hjelt*, f. 4/4 1932 i Træden, Skanderborg amt, d. af førstelærer A. E. H. Hovedkar. mg? (6,41). Realeksamen. Ansat v. Holstebro komm. skolevæsen.

13. *Elly Høy Jensen*, f. 17/1 1930 i Aulum, Ringkb. amt, d. af bogholder J. P. J. Hovedkar. g+ (5,48). Ansat ved Herning komm. skolevæsen.

14. *Lilian Jensen*, f. 4/9 1931 i København, d. af fru Erna Andersen, Gentofte. Hovedkar. mg+ (7,20). Gift med Olrik Jensen (—51). Begge ansat ved Grindsted realskole.

Forreste række fra venstre (siddende): Lærer Moisgård og frue, lærer Christensen m. frue, lærer Hejbøl m. frue, statskonsulent Andreassen, frk. Gjelstrup, pastor Nielsen, fru Andreassen, forstander Gjelstrup, lærer Sørensen og frue, lærer Koch m. frue. (stående): lærerinde frk. Ellen Larsen, lærer Eriksen.

Mellemste række: Lærer Elbech Hansen og frue, frk. Porup, lærer Hansen, Elisabeth Forbæk Christensen, Christa Knudsen, Mary Nielsen, Ida Hejbøl, Christa Ladekjær, Signe V. Kristensen, Inga Søgård Nielsen, Elly Høy Jensen, Lis Hjelt, Eva Nielsen, Ellen Grethe Nielsen, Karen Pedersen, Lilian Jensen, lærer Ringgård m. frue, lærerinde frk. Ladekær, lærerinde frk. Ellen Jensen (skjult), lærer Bjørnkjær, lærer Porup.

Bageste række: J. Blohm, Chr. Goul-Jensen, Knud Olesen, Børge Møller Larsen, L. Busk Sørensen, Ernst Hansen, Arne Nyrup, Elius Andersen, Lars Kristensen, J. Schjødt Nielsen, Ove Meldgård Madsen, Åge Vindum, Gunner Rebstrup, Erik Uggerhøj, Arne Frandsen, J. Kobbegård, Sv. E. Pilgård, Karl Andersen, Arne T. Hansen, Bent Skov Berthelsen.

Fra 28'ernes 25 års stævne

vor«. Efter kaffe på Borgen og andagt søgte vi vore køjer, tidligt eller sent — mest det sidste — alt efter, som vi var falden i snak til.

Fredag morgen mødtes vi til flaghejsning, kaffe og morgensang, og det frie samvær plejedes ud over formiddagen, behageligt afbrudt af en samling i fysiklaboratoriet, hvor forstanderen, bistået af Kochs lysbilledkanon, tog os med ud på en meget interessant rejse til Rom; — de fleste af os »var der« for første gang. Om eftermiddagen foretoges i friskt sommervær en biltur til Thyborøn, hvor mødet med Vesterhavet og den rige udvikling på stedet var en stor oplevelse. Om aftenen mødtes vi ved en festmiddag med alle de hjemmевærende lærere fra vor tid. Et hyggeligt samvær, krydret af mange taler, alvorlige og muntre, blev aftenens indhold. Enkelte brød op lige efter dette samvær; og det blev sent, inden de øvrige fik snakket færdigt på Det hvide Hus i Koch's og hans kones hyggelige hjem.

Lørdag morgen samledes vi for sidste gang på Borgen, hvorefter vi i løbet af formiddagen atter spredtes for alle vinde, et skønt minde rigere og med tak til vor gamle skole og dens forstander for venlig gæstfrihed og til Koch for den udmærkede ledelse af vort 25 årsstævne.

Vestre skole, Nr. Nissum.

M. P. Sørensen. (28)

Efterskrift

Med vemod tænker man på, at siden dette stævne holdtes, til årbogen går i trykken, er to af deltagerne, hvis billede ses her oven over, gået ind bag forhængen. Det er fru Laursen, Gudum v. skole, og K. K. Jensen, Præstbro.

Æret være deres minde.

Red.

25 ÅRS STÆVNE

En solbeskinnet sommereftermiddag, torsdag d. 9. juli 1953, stæv-
nede 28'erne til sem. for at holde 25 års fest. For os, der til daglig
eller jævnligt har vor gang på stedet, var det en oplevelse i den lune
eftermiddag at se årgangens forskellige »skikkelser« tone frem, ad-
skillige i selvejerbil, de øvrige på anden måde. 25 år går jo ikke spor-
løst hen over en mand — eller hans kone —, men det er på den
anden side heller ikke lang nok tid til, at prægnet fra de unge år kan
være væsentligt ændret. De fleste viste sig at fylde lidt mere i frakken
og være lidt tyndere i toppen end for 25 år siden; men i det store og
hele lignede vi den flok, der d. 20. juli 1928, hver med en gul kon-
volut i lommen, spredtes »ud i kæden«. Kunne man tænke sig det,
at en af os den eftermiddag var blevet placeret foran »den gule« med
bind for øjnene og uden at vide, hvad der foregik, ville han meget
hurtigt af de gensynshilsener, der udveksledes, være blevet overbevist
om, hvad der var på færde. Ordvalg, tonefald, stemmeføring o.s.v.
var så nær den samme som i »unge dage«, at ingen, som kendte
»gryntet«, kunne være i tvivl om, hvem det var, der kom. Og ville
den »forbundne« så, for yderligere at overbevise sig, have revet bindet
fra øjnene, så skulle gebærderne hurtigt have fjernet den sidste svage
rest af uvished.

Da vi ved 17-tiden samledes om Borgen's bugnende borde, var de
»ærværdige« degne fuldstændigt strøget af os, og det var semina-
risterne fra 28, der holdt klassefest. Desværre savnedes nogle stykker,
men andet kunne vel ikke ventes. To af de manglende er gået inden
for forhænget. Ære være deres minde!

Ved ankomstmiddagen bød Koch, som fra først til sidst var stæv-
nets udmærkede leder, os velkommen; skolens sang blev sunget, og
en livlig passiar hørtes, mens frk. Storgaards rummelige gryder lang-
somt og sikkert tømtes. Den sidste rest af dagslyset udnyttedes i den
svindende lunhed under en rundgang på sem., hvor de forskellige
forandringer i de forløbne 25 år blev beset og kommenteret. Rund-
gangen sluttede i den dejlige — for os nye — festsal, hvor Koch gav
os en orientering i »Den nuværende seminarieuddannelse i forhold til

- 09 J. H. Frederiksen, Græsvænge,
Marstal.
— P. A. Pedersen, Løjt kirkeby.
11 Karoline Jensen, Vejle.
— Thorvald Madsen, Gjelballe, Lun-
derskov.
13 Marinus Christensen, Nordrup-
Farendløse.
14 I. K. Schriver, Fabjerg.
17 Søren Jensen, Hasseris 31/7.
22 Johs. Beck Karlsen, Testrup, Åle-
strup.
24 Karl V. Andersen, Roust, 31/10.
Uden pension:
45 Ellen Jensen, N. Nissum v. sk.
46 Solvejg Ager, f. Billeskov, Skjern,
31/7.
47 P. E. Højberg, Hundborg.

Døde

- 98 J. Andreassen, Hesselmed, 1/10.
01 H. C. O. Hansen, Arden.
04 J. P. Pedersen, Hørve, 17/9.
— Fru Pedersen, Hørve, 29/9.
05 P. C. Hougaard, Tange, 21/7.
07 Johanne Kynde, Harboøre, 31/7.
— P. Eriksen, Ejstrupholm, 16/12.
08 L. Tonnesen, Horsens, 28/5.
11 Kristian Larsen, sognepr. Vinding-
Vind, 7/3.
13 Klaudius Jørgensen, Lebølgård,
28/2.
16 P. Dahlgaard, Låsby, 10/11.
44 Sv. Aage Elkjær Jeppesen, Ejby,
begr. 8/5 i Erritsø.
46 Erik Dam Nejrup, Hurup, 27/5.
Sem. C. P. Østerby.
— P. Friis.

- 49 Hans E. Nielsen, Sparkjær, fl. smst.
 — Emil Sørensen, Branderup, fl. i Snejbjerg v. Herning.
 — K. Moesgaard Pedersen, Skjern, læ. i Kølvrå.
- 50 Anna Margr. Moesgaard Pedersen, Skjern, li. i Kølvrå.
 — Sigfred Martin Riis, Helligsø-Gjettrup, kml. i Frederikshavn.
 — Stig Holdgaard, Thyborøn, læ. i Hurup.
 — Ellen Roesgaard, fast ansat i Nr. Lcm.
 — Minna Brandt Rindom, f. Livbjerg, tli. i Vejle.
 — J. Kr. Jensen, Bodholt, fl. i Tandrupkjær pr. Studsgård.
 — Mads Kr. Kristiansen, fast ansat i Sæby.
- 51 E. Stenbæk Larsen, asp. i Krstrup, Randers.
 — Johs. B. Philipsen, Sommersted, kml. i Sønderborg.
 — Jacob Hauge Nielsen, Viby, tlæ. smst.
 — A. Mark Jensen, kml. i Glostrup.
 — Ruth Noe, Holstebro, fast ansat smst.
 — Børge Bærenholt, Hammel, kml. i Holstebro.
 — E. Handberg Nielsen, Struer, fast ansat smst.
 — K. Danielsen, Struer, fast ansat smst.
 — Nobert Jensen, Åbyhøj, fast ansat smst.
 — Villy Christensen, Kastrup, kml. smst.
 — Haumann Schriver, Vemb, asp. i fl. emb. i Faster v. Skjern.
 — Karen Tanderup, li. i Rødding.
 — J. Bach Christensen, Århus, læ. i Outrup.
 — Else M. Bach Christensen, Århus, li. i Outrup.
 — Folmer Kaag, kml. i Randers.
 — Johanne M. Hansen, f. Jørgensen, li. v. Nr. Nissum v. sk.
- 52 Preben Visby Sørensen, kml. i Thisted
 — H. Steensgaard Nielsen, Vonge, læ. i Humlum.
 — Karen Elisabeth Christensen, Brædstrup, li. i Humlum.

- 52 Thøger Larsen Jensen, Odense, asp. smst.
 — N. Lund Mikkelsen, asp. i Frederikshavn.
 — Bent Holmstrup, asp. i Struer.

Bryllupper

- 31 Carl Brix Jensen og Anna Kirstine Gregersen.
 43 Hanne Ladekær Hansen og Villy Christensen (51), 12/7.
 50 E. Stenbæk Larsen og Hedvig Pedersen, 2/4.
 51 Børge Bærenholt og Emma Heiberg.
 — Johs. B. Philipsen og Else Leonhardt, 18/7.
 52 Karen Elisabeth Christensen og Henning Stensgaard Nielsen, 15/7.
 — Sv. Aage Madsen og Elly Elvire Jensen, 22/10.
 — Anders G. Noe og Hedvig Marie Sjellum-Hansen, 21/10.
 — Henry Jørgensen og Inger Elisabeth Eriksen, 6/4.
 — N. K. Knudsen og Hanne Kjeldgård Iversen, 1/4.
 53 Signe Vestergaard Laursen og Lars Kristensen, 1/4.
 — Elius Andersen og Krista Ladekær, 26/7.
 — Inga Søgaard Nielsen og Johs. Schiødt Nielsen, 2/8.

Narveforandring

- 41 Chr. Rahbek Christoffersen til Ralund.
 46 Niels Aaby Jensen til Aaby.

Andet

- 12 Chr. Winther, Rødding, i hovedst. for foreningen »Norden«.
 13 Søren Olesen, indiv. i Folketinget.
 21 V. Villesen og hustru, fh. Sudan, sølvbr. 15/6.
 45 J. Bay Kristensen, 2 mdr.s rejse til Grønland (spejderarb.).

Afsked

- Med pension:
 08 Andr. Munk-Andersen, Holbæk.

15. *Jenny Christa Knudsen*, f. 27/4 1929 i Sædding, Ringkb. amt, d. af husmand C. K., Gårde. Hovedkar. mg (7,14).
16. *Johannes Rasmus Kobbegård*, f. 19/6 1924 i Aal. Ribe amt, s. af grd. H. P. K., Borre pr. Oxbøl. Hovedkar. mg? (6,53). Diakonuddannelse.
17. *Lars Nielsen Kristensen*, f. 12/11 1928 i Risen, Ringkb. amt, s. af afd. boelsmd. K. A. K. Hovedkar. mg (7,05). Studentereksamen. Gift med nedennævnte Signe K. Begge ansat i Svendborg.
18. *Signe Kristensen*, f. Vestergård Laursen, f. 21/5 1932 i Grønbæk. Viborg amt, d. af grd. J. N. V. Laursen, Ans. Hovedkar. mg (6,84). Realeksamen. Gift med ovennævnte Lars K.
19. *Christa Johanne Kirk Ludekjær*, f. 1/9 1928 i Dejbjerg, Ringk. amt, d. af grd. A. N. L. Hovedkar. mg+ (7,17). Gift med ovennævnte Elius A. Ansat i Dronninglund kommune (Rørholt).
20. *Børge Møller Larsen*, f. 31/7 1926 i Ø. Brønderslev. Hjørring amt, s. af husmd. S. K. L., Kraghede pr. Sulsted. Hovedkar. mg? (6,29). Ansat i Nykøbing M.
21. *Ove Meldgård Madsen*, f. 1/11 1931 i Mejrup, Ringkb. amt, s. af centralbestyrer P. M. Hovedkar. mg? (6,44). Realeksamen.
22. *Eilen Margrethe Nielsen*, f. 21/1 1932 i Agerskov, Haderslev amt, d. af forstælærer M. N.. Resen pr. Struer. Hovedkar. mg (6,83). Realeksamen. Gift med ovennævnte Arne Fr. Ansat i Ikast. Søster til nedennævnte.
23. *Eva Elisabeth Nielsen*, f. 21/4 1930 i Agerskov, Had. amt. Hovedkar. mg? (6,62). Søster til ovennævnte Ellen M. N. Ansat i Herning.
24. *Inga Søgård Nielsen*, f. 3/7 1931 i Koldby, Thisted amt, d. af smedemester A. N. Hovedkar. mg (6,68). Gift med nedennævnte Johs. Schjødt N. Ansat ved Hvidbjerg realskole, Thyholm.
25. *Johannes Schjødt Nielsen*, f. 6/5 1930 i Skæring, Egaa, Randers amt, s. af lærer J. S. N., Skæring pr. Hjortshøj. Hovedkar. mg? (6,44). Gift med ovennævnte Inga N. Ansat ved Hvidbjerg realskole.
26. *Mary Kirstine Nielsen*, f. 27/11 1931 i Valsgård, Ålborg amt, d. af boelsmand M. N., Valsgård pr. Hobro. Hovedkar. mg (6,82). Præliminæreksamen.
27. *Arne Pedersen Nyrup*, f. 1/8 1921 i Skals, Viborg amt, s. af arbmd. P. K. N., Vinding pr. Skive. Hovedkar. mg? (6,35). Ansat i Vandborg.
28. *Knud Olesen*, f. 8/9 1929 i Hejnsvig, Ribe amt, s. af husejer N. K. O. Hovedkar. mg (7,03). Soldat.
29. *Karen Margrethe Pedersen*, f. 24/9 1930 i Nr. Nissum, d. af grd. L. P., Sandholm. N. N. Hovedkar. mg+ (7,17). Ansat ved Brædstrup kommuneskole.
30. *Svend Erik Jensen Pilgård*, f. 1/12 1925 i Struer, s. af grd. K. J. P., Falsig pr. Naur. Hovedkar. mg? (6,17). Ansat i Thyborøn.
31. *Gunnar Holm Rebstrup*, f. 13/7 1928 i Gislum, Ålborg amt, s. af grd. A. P. R., Gislum pr. Østrup. Hovedkar. mg (6,79). Soldat.
32. *Lars Busk Sørensen*, f. 3/4 1930 i Ikast, Ringkb. amt, s. af grd. A. K. S. Hovedkar. mg? (6,57). Soldat.
33. *Erik Bech Uggerboj*, f. 10/9 1931 i Rakkeby, Hjørring amt, s. af grd. M. J. U., Rakkeby, Hæstrup. Hovedkar. mg+ (7,27). Ansat ved Brædstrup realskole.
34. *Aage Bernhard Vindum*, f. 29/5 1923 i Bjerringbro, Viborg amt, s. af malermester J. N. V. Hovedkar. mg (6,76). Uddannet som maskinarbejder. Ansat i Lemvig.

AF ÅRETS DAGBOG

Ved J. SØNDERGAARD JACOBSEN

Ansættelser

- 13 S. Olesen, Hirtshals, viceinsp. smst.
15 Anders Nielsen, k. t. fl. i Næsbyerg.
17 S. A. Tordrup, Gentofte, insp. v. Hyldegårdsskolen og konsulent for særunderv.
19 H. Iversen, Tanderupkjær, fl. i Blenstrup, Gerlev J.
20 St. Steffensen, Ålkjær, flyttet t. den ny centralsk. i St. Nustrup.
21 Jensine Andersen, Skelund, li. v. Østerled sk.
22 H. A. Brorson Nielsen, Engbjerg, fl. v. Harbøre sdr. sk.
25 J. Sønderkær Larsen, fl. i Todbjerg v. Århus.
27 M. Ingemann, Skygge, fl. i Fjølstervang v. Kibæk.
28 Petri Holm, Hvidbjerg, fl. smst.
29 E. K. Johansen, Stensballe, kml. i Horsens.
— Ejnar Kr. Pedersen, Ørum, fl. i Bedsted.
30 Kr. Vad Jensen, Ansager, kml. i Holstebro.
— Johs. B. Hoppe, Christianshede, el. v. Ø skole pr. Viborg.
31 Hans K. M. Bakbo, Ikast, skoleinsp. i Nykøbing M.
— Imm. Nykjær, Langå, ovl. smst.
33 J. Alfred Jensen, Kallerup, fl. i Ørum pr. Bedsted.
35 H. Vestergaard Jensen, Tørslev, el. i Grurup, Thy.
— N. Lykke Nielsen, Tybjerglille, fl. i Falkerslev, Falster.
38 Henry Sørensen, Sebber, fl. i Øster Hornum.
— I. Thøgersen Thise, Overviskum, fl. i Korsø pr. Hvam.
38 Frands M. Hyldahl, Bjerringbro, ovl. smst.
40 E. Lilbæk, Fjølstervang, kml. i Ikast.
— Anna Lilbæk, f. Mikkelsen, li. i Ikast.
41 Rosa Nørgaard, f. Serup, el. i Øster Jølby, Mors.
— Sv. Houllind, konsulent for særunderv. i Maribo amt.
42 Verner Ravn, Husby, fl. i Nr. Lem.
43 A. Mølgaard Laustsen, konsulent for særunderv. i Tønder amt.
— Hanne Christensen, f. Ladckær Hansen, kml. i Tårnby.
— David Hansen, Brønderslev, læ. i Skals.
44 Kr. Møller Pedersen, el. i Overisen pr. Ikast.
45 Vagn O. Bjerre, Ringkøbing, kml. i Glostrup.
— Dagny M. Pedersen, f. Nørgaard, Junget, kml. i Horsens.
— Ellen Jensen, seminarieli. Nr. Nisum.
46 Egon Knudsen, Lille Brøndum, fl. i Ansager.
— Eva Knudsen, f. Jacobsen, li. i Ansager.
47 E. Krømmer Pedersen, Herrup, fl. i Emb, Mors.
— P. E. Højberg, Hundborg, ansat v. drengchj. »Haabet«, Fredensborg.
48 N. Stenbæk Jensen, Skjern, læ. i Lønborg.
— H. C. Nielsen, læ. i Brønderslev.
— Thyra Flint Bjerre, Ringkøbing, kml. i Glostrup.
49 Robert Jensen, Vejle, fl. i Als, Østj.
— Gerud Høegmark, Sdr. Stenderup, el. i Resen v. sk.

Ar Lærer P Hønn Christensen

Kirsten Pilsvej 16

74

Charlottenlund

1953